Покана за представяне на проектни предложения

Открита покана № 3

„Климат“

по

Резултат 4: „Повишена способност на местните общности да намаляват емисиите и да се адаптират към променящия се климат“

на

Програма: „Опазване на околната среда и климатични промени“

Краен срок за подаване на проектни предложения: 07.10.2020 17:00 часа

Съдържание

ПОКАНА ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ 1

I. ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ И СЪКРАЩЕНИЯ 3

1. Основни съкращения 3
2. Основни понятия 4

II. ВЪВЕДЕНИЕ 7

Краен срок за подаване на проектни предложения и работен език 9
1. Наименование на програмата 9
2. Наименование на програмната област 9
3. Наименование на процедурата 9
4. Територия на изпълнение на проекта 9
5. Цел на поканата и заинтересовани страни 9
6. Демаркация със сходни проекти/програми 10
7. Очаквани резултати ..... **Error! Bookmark not defined.**
8. Допустими кандидати 14
9. Допустими партньори 15
10. Допустими дейности 16
11. Общ бюджет по процедурата 17
12. Минимален и максимален размер на БФП 17
13. Продължителност на проекта 18
14. Интензитет на БФП и парични потоци 18
15. Допустими разходи 19
16. Недопустими разходи 26
17. Обществени поръчки 27
18. Държавни помощи и de minimis 27
19. Устойчивост на проектните предложения 33
20. Изисквания за комуникация и публичност 34
21. Процедура за подаване на проектни предложения 36
22. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване 37
23. Подкрепящи документи 38
24. Въпроси и отговори 39
25. Процедура и критерии за оценка на проектни предложения 40
26. Възражение и обжалване 70
27. Процедура за сключване на Договор 71
28. Списък на документите, които се подават преди сключване на Договор 72
29. Фонд за двустранни отношения 72
30. Допълнителна информация 73
31. Правна уредба 73

I. Основни понятия и съкращения

1. Основни съкращения

Програмата	Програма „Опазване на околна среда и климатични промени“
КФМ	Комитет на финансовия механизъм
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НКЗ	Национално координационно звено, дирекция ЦКЗ към АМС
ФМ на ЕИП	Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021
ОФМ	Офис на финансовия механизъм
ПО	Програмен оператор
ППД	Програмен партньор от страните донори
Регламент	Регламент за изпълнение на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021
ИСУН 2020	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Европейски съюз 2020
ДБФП	Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
ОАСД	Оценка за административно съответствие и допустимост
ТФО	Техническа и финансова оценка
ОК	Оценителна комисия
СУК	Система за управление и контрол по програма
НПО	Неправителствена организация
ООСКП	Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“
КИД	Класификатор на икономическите дейности
КЕП	Квалифициран електронен подпис

2. Основни понятия

„Безвъзмездна финансова помощ (БФП)“: Средства, предоставени от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП), включително съответното национално съфинансиране, чрез програмния оператор, с цел изпълнението на одобрен проект, насочен към постигане на определени цели и резултати;

„Дейност“: Предприети действия или извършени дейности, чрез които вложеното като средства, техническа помощ и други видове ресурси (човешки ресурси, време и т.н.), се мобилизират за получаване на конкретни резултати;

„Допустими разходи“: разходите, които могат да бъдат приети като разрешени по един проект по смисъла на чл. 8.2 „Общи принципи за допустимост на разходите“, чл. 8.3 „Допустими преки разходи за проект“, чл. 8.5 „Непреки разходи за проектите“ и чл. 8.6 „Покупка на недвижими имоти и земя“ от Регламента за изпълнение на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г.;

„Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ": Договор, сключен между ръководител на Програмен оператор или упълномощено от него лице и бенефициент за предоставяне и разходване на безвъзмездна финансова помощ с цел изпълнение на одобрен проект.

„Допълнително споразумение“: документ, с който се изменят или допълват условията на сключения вече договор за изпълнение на проект;

„Държави-донори“: Република Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия;

„Държавна и минимална помощ“ : Помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея поради своя минимален размер, дефинирана в Регламент 1407/2013;

„Заинтересовани страни“:Заинтересованите страни в даден проект или програма могат да бъдат членове на местната общност или организации на гражданското общество, които могат да се възползват от резултатите. Те могат да бъдат и местни публични власти;

„Изпълнител, определен от страна на бенефициента“ : Изпълнители на дейности по проекта, възложени им от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ. Изпълнителите от страна на бенефициента не са партньори и условията и редът за определянето им са уредени в Закона за обществените поръчки и подзаконовите актове по прилагането му, както и Поканата за кандидатстване и ПМС 118/2014 г.;

„Индикатор“:Количествена или качествена мерна единица, която определя какво трябва да се измерва по определена скала или стойност. Винаги трябва да се изразява неутрално: не трябва да посочва посоката или промяната, нито да се поставя цел.

„Комитет на Финансовия механизъм“: (оттук нататък КФМ): комитет, учреден от Постоянния комитет на държавите от Европейската асоциация за свободна търговия за управление на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г.;

„Международна партньорска организация” (МПО): международна организация, орган или агенция, определена от Комитета на ФМ и участваща в изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2014 – 2021 г.;

„Мониторинг“: наблюдение на изпълнението на програмата и проектите, за да се гарантира спазването на договорените процедури, да се провери напредъкът към постигнатите договорени резултати и своевременно да се идентифицират евентуални проблеми, за да се даде възможност за коригиращи действия. Провежда се чрез събиране на данни и анализ;

„Национално координационно звено“: национален публичен субект (дирекция „Централно координационно звено” към администрацията на Министерски съвет на Република България), определен от страната-бенефициент, който носи общата отговорност за постигане на целите на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г. и изпълнението на Меморандума за разбирателство;

„Недопустими разходи“: разходи, които не могат да бъдат приети като разрешени по проект и не могат да бъдат включени в искане за плащане по смисъла на чл. 8.7 „Недопустими разходи“ от Регламента за изпълнение на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г.;

„Неправителствена организация“ (НПО): доброволна организация с нестопанска цел, създадена като юридическо лице, независима от местното, регионалното и централното управление, от публичните органи, от политическите партии и от търговските организации. Религиозните институции и политическите партии не се считат за неправителствени организации;

„Нередност“: всяко нарушение на правната рамка на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г., посочена в чл. 1.5 от Регламента, нарушение на разпоредбите на правото на ЕС или нарушение на разпоредбите на националното законодателство, което засяга или накърнява етап от изпълнението на ФМ на ЕИП, по-конкретно, но не само, изпълнението и/или бюджета на програма, проект или други дейности, финансирани от ФМ на ЕИП/2014-2021.;

„Офис на Финансовия механизъм” (ОФМ): организация, подпомагаща Комитета на Финансовия механизъм при управлението на ФМ на Европейското икономическо пространство 2014-2021. ОФМ, който е административно звено към Европейската асоциация за свободна търговия, е отговорен за ежедневното изпълнение на ФМ на ЕИП 2014-2021 от името на Комитета и служи за контактна точка;

„Партньор от държавите-донори”: публичен субект от държава-донор, определен от Комитета на Финансовия механизъм да съветва в процеса на подготовка и/или изпълнение на програмата и/или да участва в изпълнението на програмата;

„Програма“: Съгласуван набор от мерки, които следва да бъдат изпълнени чрез проекти с подкрепата на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021, насочена към постигане на съгласувани цели и резултати;

„Програмен оператор“: публичен или частен субект, търговски или нетърговски, както и неправителствени организации, отговарящи за изготвяне и изпълнение на програмата;

„Програмна област“: тематична сфера в рамките на приоритетен сектор със специфични цели и измерими специфични резултати;

„Програмно споразумение“: споразумение между Комитета на финансовия механизъм (КФМ) и Националното координационно звено (НКЗ), регулиращо изпълнението на конкретна програма;

„Проект“: Съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определена/и цел/и, необходими ресурси и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количественоизмерими резултати.

„Проектен изпълнител/бенефициент”: физическо или юридическо лице, отговорно за иницииране, подготовката и изпълнението на проект (чл. 1.6 x) от Регламента);

„Проектен партньор”: физическо лице или юридическо лице, което активно участва и ефективно допринася за изпълнението на проект. Това лице има обща икономическа или социална цел с кандидата/бенефициента, които да бъдат реализирани чрез този проект. (чл. 1.6 w) от Регламента);

„Проектно партньорско споразумение“: В случай на проект в партньорство, кандидатстващата организация следва да изготви партньорско споразумение с проектния/ите партньор/и, в съответствие със заложените изисквания в чл. 7.7 от Регламента;

„Проектно предложение“: предложение за предоставяне на грант по определен проект, финансиран чрез ФМ на ЕИП 2014-2021, включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни и изискуеми документи;

„Очаквани резултати“: очакваните резултати са продуктите, капиталовите стоки и услугите, доставени по програма до директната целева група. Резултатите са в съответствие с използваните ресурси и извършваните дейности. Обикновено те са под най-строгия контрол от страна на организацията изпълнител.

„**Постигнати резултати**“: постигнатите резултати са (краткосрочните и средносрочните) ефекти от резултатите от интервенцията върху посредниците или крайните бенефициенти. Резултатите рядко са под прякия контрол на програма / проект.

„Споразумение за изпълнение на програма“: споразумение между програмния оператор (ПО) и Националното координационно звено (НКЗ), регулиращо изпълнението на конкретната програма.

„Страни Бенефициенти“: България, Хърватия, Чехия, Кипър, Естония, Гърция, Унгария, Латвия, Литва, Малта, Полша, Португалия, Румъния, Словакия и Словения.

II. Въведение

Настоящата покана за представяне на проектни предложения се отправя по програма „Опазване на околната среда и климатични промени“, финансирана с (85%) от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) и съфинансирана (15%) от българската държава. Обща информация относно ФМ на ЕИП можете да намерите на ***www.eea.grants.org***, ***www.eeagrants.bg***.

Програмата се изпълнява на основание на Меморандума за разбирателство относно изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021, в който са определени областите на действие на програмата“ и подписаното на 10.04.2018 г. Програмно споразумение между Комитета на Финансовия механизъм и Националното координационно звено.

По силата на подписано на 10.07.2018 г. споразумение за изпълнение на програмата с Националното координационно звено, Министерството на околната среда и водите на Република България е определено за Програмен оператор, отговорен за прякото изпълнение и постигане на заложените цели.

Програмата има за цел да подобри статуса на околната среда в екосистемите и да намали ефекта от замърсяването и други дейности на човека и да допринесе за постигане на общите цели на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 и по-конкретно намаляване на икономическите и социални различия в страните от Европейското икономическо пространство и засилване на двустранните взаимоотношения между страните-донори и България.

Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ допринася в две програмни области:

- Програмна област 11 – Околна среда и екосистеми;
- Програмна област 13 – Смекчаване и адаптация към изменението на климата.

Общият бюджет на Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ е 15 294 118 евро.

Проектите, избрани по настоящата покана, ще допринасат за Резултат 4 от програмата: „Повишена способност на местните общности да намаляват емисиите и да се адаптират към променящия се климат“.

Поканата ще финансира проекти на общини за изпълнение на дейностите по техните стратегически планове. Дейностите ще бъдат насочени към намаляване или ограничаване на емисиите на парникови газове и засилване устойчивостта на местните общности към изменението на климата и ще допринесат за прилагането на Национална стратегия за адаптиране към изменението на климата. Очакват се проекти за прилагане на иновативни мерки, технологии за подпомагане на смекчаването и адаптирането към изменението на климата в сектора на транспорта, отпадъците, строителството, енергетиката и водата.

Третият национален план за действие на България по изменението на климата за периода 2013-2020 г. (НПДИК) предвижда конкретни мерки за намаляване на емисиите на парникови газове във всички сектори. В него се подчертава значението на мерките в енергийния сектор, който се има най-голям дял в общите емисии на парникови газове в страната, мерките в транспортния сектор и управлението на отпадъците, които се прилагат главно на общинско ниво. НПДИК изрично разглежда административния капацитет, необходим за изпълнение на планираните мерки, както водещата роля на националните компетентни институции - министерства, така и ролите и функциите на общините на местно ниво. Дейностите за борба с изменението на климата в почти всички сектори имат местно измерение - или поради тяхната връзка с планове и програми, приети на общинско ниво, или защото те се изпълняват чрез местни проекти. Например основната отговорност за управление на енергията и планиране на енергийната ефективност на общинско ниво е на местните власти съгласно Закона за енергийната ефективност. Управлението на депата, като част от общинските стратегии и програми за управление на отпадъците, е основна отговорност на общините. Според Седмата програма за действие на ЕС в областта на околната среда има особена необходимост да се разгледат инициативи, които подкрепят иновациите и най-добрите практики в градовете. Повече от 20 български общини са част от Конвента на кметовете - ключовата инициатива на местните и регионалните власти в борбата срещу изменението на климата и развитието на по-устойчиво бъдеще за нашите градове. По-голямата част от 265-те общини имат планове за устойчиво енергийно развитие или за енергийна ефективност. Всички 265 общини в България имат стратегически планове за развитие, които в различна степен се съсредоточават върху аспектите на устойчивото развитие, включително смекчаване на отрицателните въздействия от изменението на климата и адаптиране към него. От решаващо значение е да се подобри капацитетът на общините да преразгледат и оценят ефективността на техните стратегически планове и мерки, които вече са предприети, както и да улеснят усилията им за идентифициране на пропуските по отношение на действията в областта на климата. Те трябва да заимстват най-добрите практики за планиране и изпълнение/ прилагане на проекти и технологии в държавите донори и други водещи европейски държави.

1. *Краен срок за подаване на проектни предложения и работен език*

За да бъдат допустими, формулярите за кандидатстване трябва да бъдат подадени не по-късно от два месеца, считано от датата на публикуване на поканата, а именно 07.10.2020 г. до 17:00 , чрез системата ИСУН 2020.

Работният език на програмата е английски. Формулярът за кандидатстване и бюджета на проекта следва да бъдат представени на български и на английски език, ведно с декларация от представляващия кандидата, че информацията на двата езика е идентична. . При установени различия между формулярите на български и английски език, водещ ще бъде този на английски език.

2. *Наименование на програмата*

„Опазване на околната среда и климатични промени"

3. *Наименование на програмната област*

Програмна област 13 – Смекчаване и адаптация към изменението на климата;

4. *Наименование на процедурата*

„Климат“

4.1 Открита покана – Повишаване на способността на местните общности да намаляват емисиите на парникови газове и да се адаптират към променящия се климат“

5. *Територия на изпълнение на проекта*

Дейностите следва да бъдат извършени на територията на Република България, както и на територията на Страните донори (Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия), в случай на партньорство с организация от някоя/и от тези държава/и по проекта.

6. *Цел на поканата и заинтересовани страни*

Целта на поканата е да се повиши капацитета на общините за оценка на стратегическите им планове и програми по отношение на планирани и изпълнени действия, водещи като резултат до намаляване на емисиите на парникови газове и адаптация към очакваните неблагоприятни последици от изменението на климата. В резултат ще се улесни планирането и изпълнението на нови стратегически стъпки за въвеждане на добрите практики за предотвратяване или свеждане до минимум на щетите, които те могат да причинят.

Поканата е насочена към следните заинтересовани страни: **общини.**

Всички 265 общини в България имат стратегически планове за развитие, които в различна степен са фокусирани върху аспектите на устойчивото развитие, рискове и уязвимости от изменението на климата и адаптацията. Голяма част от дейностите, свързани с борба с изменението на климата се реализират чрез планове и програми, приети на общинско ниво, или изпълнявани чрез местни проекти. По отношение на използването на крайните резултати, вторичната целева група са различни категории крайни потребители на административни и социални дейности, икономически услуги и местното население.

7. Демаркация със сходни проекти/програми

Проектните предложения по настоящата процедура следва да допринасят за изпълнението на Националния план за действие на България по изменение на климата за периода 2013-2020 г., като допълват и надграждат предвидените в него мерки и дейности с планиране на мерки за смекчаване и адаптация към климатичните промени, съгласно Националната стратегия за адаптация и Плана за действие към нея. Същевременно те не следва да припокриват дейности по следните процедури:

- BG16M1OP002-5.002 по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) - Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух (КАВ) за общини Бургас, Велико Търново, Видин, Горна Оряховица, Ловеч, Плевен, Русе, Сливен, Смолян, София, Стара Загора, Хасково, която е в процес на изпълнение. Целта на тази процедура е разработване/актуализация на общински програми по чл. 27 на Закона за чистотата на атмосферния въздух за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми за качество на атмосферния въздух (КАВ) за общини с наднормени нива на замърсители (фини прахови частици (ФПЧ10), азотни оксиди (NOx) и др.) и планиране на адекватни към местните условия мерки за подобряване КАВ, които да доведат до постигане на определените норми за КАВ;

- BG16M1OP002-5.005 по ОПОС- Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух – 2, по която в момента тече срок за набиране на проектни предложения за общините, чийто проектни предложения не са постъпили в определения срок по процедура BG16M1OP002-5.002.

Очакваният резултат от изпълнението на процедурата BG16M1OP002 по ОПОС е посредством разработването/актуализацията да бъдат изготвени качествени програми, адресиращи основните източници на замърсяване на атмосферния въздух на територията на съответната община. Процедурата ще има косвен принос за постигане на специфичната цел по приоритетна ос 5 „Намаляване замърсяването на атмосферния въздух чрез понижаване количествата на ФПЧ10/NOx” на ОПОС 2014-2020 г., като предостави основа, подпомагаща избора на адекватни към местните условия мерки за подобряване КАВ.

- BG16M1OP002-4.005 „Изпълнение на проучвания и оценки във връзка с втори План за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2022-2027 г.“ за проект № BG16M1OP002-4.005-0001-C01 „ПУРН - втори цикъл 2022-2027“ по ОПОС.

Дирекция „Управление на водите“ в Министерството на околната среда и водите е бенефициент за получаване на безвъзмездна финансова помощ в рамките на приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ Целта на проекта е планиране управлението на риска от наводнения за втория цикъл на прилагане на Директивата на наводненията, отчитайки влиянието на изменението на климата за четирите района за басейново управление, чрез разработване на Планове за управление на риска от наводнения за периода 2022-2027 г., вкл. програми от мерки с участие на заинтересованите страни;

- BGENVIRONMENT-4.001 - Предефиниран проект №3 Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България

8. Очаквани резултати

Всички проекти трябва да допринесат за постигането на резултат „Повишена способност на местните общности да намаляват емисиите и да се адаптират към изменението на климата“ от програмата за опазване на околната среда и изменението на климата.

Проектите, избрани по настоящата покана, следва да допринасят за постигане на целевите стойности за следните показатели на програмата:

Програмна цел	**Очаквани резултати от Програмата**	**Индикатори**	**Мерна единица**	**Източ-ник на верификация**	**Честота на докладване**	**Базова стойност**	**Целева стойност**
Повишена способност на местните общности да намаляват емисиите и да се адаптират към климатичните промени		Брой общински служители, чиито доклади за самооценка отчитат увеличена компетентност за планиране на мерки за смекчаване и адаптиране към климатичните	брой	Резултати от проучване	годишно	0	50

		промени.					
		Дял на населението, живеещо в област с повишен капацитет да намалява емисиите и да бъде подготвено за екстремни метеорологични явления	Процент	Национална статистика	Годишно	0	TBD
	Подобряване капацитета за планиране, мониторинг и прилагане на мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата	Брой на служителите, преминали през обучение (разпределени по пол).	Брой	Записи на организатора на проекта Присъствен лист	На шестмесечие	0	100
	Приложени мерки за смекчаване и адаптиране към изменението на климата на общинско ниво	Брой на общините, които са приложили мерки за смекчаване или адаптиране към изменението на климата на	брой	Записи на организатора на проекта	На шестмесечие	0	10

Като допълнение, проектите с партньор от страните донори трябва да допринесат за постигане на целевите стойности на показателите по програмата за двустранно сътрудничество. Участието в проучването, администрирано от ОФМ, е задължително за всички успешни бенефициенти по проекта.

Програмна цел	**Очаквани резултати от Програмата**	**Индикатори**	**Източ-ник на верификация**	**Целева стойност**
Двустранно сътрудничество	Подобрено сътрудни-чество между организации от държавите донори и държавата бенефициент в рамките на програмата	Степен на удовлетворение от партньорството (разпределена по страна бенефициент, страна донор), ако е приложимо	Резултати от проучване, , администрирано от ФМО	4,5
		Ниво на доверие между сътрудничещите си организации от държавите бенефициенти и държавите донори (разпределено по страна бенефициент, страна донор), ако е приложимо.	Резултати от проучване, , администрирано от ФМО	4,5
		Дял на партниращите си организации, които прилагат придобитите знания в резултат от двустранното партньорство (разпределен по страна бенефициент, страна донор), ако е приложимо.	Резултати от проучване, , администрирано от ФМО	50%
		Брой проекти, включващи сътрудничество с партньор от държавите донори, ако е приложимо.	Копие от сключен договор, споразумение за партньорство	10

* Стойността е най-малко 4,5 по скала от 1 до 7 и увеличение на базовата стойност. Скалата е определена в Насоките за ключовите индикатори.

9. Допустими кандидати

По настоящата покана допустими кандидати са общини на територията на Република България.

Кандидатите могат да кандидатстват самостоятелно или в партньорство. Кандидатстването се осъществява чрез подаване на формуляр за кандидатстване (от кандидата) от името на всички партньори.

Една община може да бъде Бенефициент само по един проект и/ или партньор в не повече от два проекта по настоящата покана.

Недопустим (дори да отговаря на горепосочените критерии) е всеки кандидат/партньор/и, който:

1. Е осъден с влязла в сила присъда (освен ако не е бил реабилитиран) за:

(a) престъпление против финансовата, данъчната или осигурителната система, включително изпиране на пари, по чл. 253 – чл. 260 от българския Наказателен кодекс или подобна чуждестранна норма;

(b) подкуп по чл. 301 – чл. 307 от българския Наказателен кодекс или подобна чуждестранна норма;

(c) участие в организирана престъпна група по чл. 321 и чл. 321а от българския Наказателен кодекс или подобна чуждестранна норма;

(d) престъпление против собствеността по чл. 194 – чл. 217 от българския Наказателен кодекс или подобна чуждестранна норма;

(e) престъпление против стопанството по чл. 219 – чл. 252 от българския Наказателен кодекс или подобна чуждестранна норма;

(f) престъпление по чл. 108а от българския Наказателен кодекс или подобна чуждестранна норма;

2. Е обявил несъстоятелност;

3. Е в процедура по ликвидация или в каквато и да било аналогична ситуация, произтичаща от подобна процедура съгласно националните закони и подзаконови актове.

4. Е превишил *deminimis* прага за държавна и минимална помощ, отпускана от неговата държава, съгласно съответното законодателство на тази държава.

Други нередности или възпрепятстващи обстоятелства могат също да доведат до отхвърляне на даден кандидат. Те включват *interalia*:

4.1. задължения към държавата или към община по смисъла на т. 1 от чл. 162 (2) от българския Данъчно-осигурителен процесуален кодекс или всяка сума, която предстои да бъде възстановена по друг проект поради нередност.

4.2. Всяко друго доказано нарушение на доброто управление, съгласно определеното в Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 и/или приложимото законодателство в държавата на кандидата.

Важно! Всеки кандидат може да подаде само едно проектно предложение по настоящата Покана. В случай, че кандидат е подал повече от едно проектно предложение, до оценка ще бъде допуснато само първото по време на подаване проектно предложение.

Важно! В случай че кандидатът е подал повече от една версия на едно проектно предложение, до оценка ще бъде допусната последната версия, подадена в крайния срок за получаване на проектни предложения, а предходните се считат за оттеглени.

Ако даден участник е партньор в повече от 2 (два) проекта, до оценка ще бъдат допуснати само първите две от проектните му предложения, които са подадени в крайния срок за получаване на проектни предложения.

10. Допустими партньори

Допустимите партньори по Поканата са в съответствие с чл. 7.2.2 на Регламента относно ЕИП и Споразумението за изпълнение на Програма "Опазване на околната среда и климатични промени".

Допустими партньори са всички публичени или частни лица, със стопанска или нестопанска цел, както и неправителствените организации, учредени като юридическо лице в Република България или Държавите донори, Държавите бенефициенти или в държава, която е извън Европейското икономическо пространство и която има обща граница с Р. България или друга международна организация или орган, или агенция,които активно участват в изпълнението на проекта и ефективно допринасят за него.

Допустими партньорства включват всяка комбинация от допустими партньори, отговарящи на горепосочените изисквания.

Формулярът за кандидатстване трябва да съдържа подробно описание на проекта и бюджет, както и роля на партньорите и бюджет за изпълнение на дейностите от партньорите. Изискванията към партньорите и отговорностите им при изпълнението на дейностите по Проекта се регламентират на етап кандидатстване чрез писмо за намерение илипроект на Споразумение за партньорство и на етап договаряне чрез Споразумение за партньорство между Бенефициента и Партньорите. Споразумението следва да отговаря на чл. 7.7 от Регламента на ЕИП. Партньорско споразумение (по образец) се сключва на английски език с превод на български, ако един от парньорите е от страна-донор, като трябва да бъде предоставено на Програмния

оператор преди подписването на договора за проекта. Програмният оператор потвърждава, че партньорското споразумение отговаря на горепосочения член на Регламента.

Кандидатите не трябва да са в ситуация на конфликт на интереси.

Няма ограничение за максималния брой партньори, но този брой трябва да съответства на целите на проекта, планираните резултати, дейности и бюджет. Партньори не следва да бъдат добавяни механично към партньорството в нарушение на принципите на съвместно изпълнение и съвместно финансиране, без да осигурят реална добавена стойност за проекта.

Относно допустимостта на разходите, направени от проектен партньор, важат същите ограничения, на които подлежат и разходите, направени от Бенефициента по проекта. Възникването и развитието на отношенията между Бенефициента и проектен партньор трябва да са съобразени с изискванията на приложимото национално законодателство и на законодателството на Европейския съюз относно обществените поръчки, както и с чл. 8.2 от Регламента за изпълнение на ФМ на ЕИП 2014-2021.

По време на подготовката на проекта, кандидатите могат да се възползват от възможностите, които предлага откритата покана по фонда за двустранни отношения, които са описани в раздел (виж точка 29).

11. Допустими дейности

В рамките на настоящата покана, следните дейности са допустими:

1) **Дейности по управление на проекта.** Те включват дейности, свързани с планирането на проекта и координирането на ежедневните дейности между партньорите, докладване, финансово управление, взаимодействие с мониторингови и контролни органи и подобни нетехнически дейности, необходими за успешното изпълнение на проекта;

   Осигуряване на публичност съгласно ръководството за комуникация и дизайн на Финансовия механизъм на ЕИП за 2014 - 2020. Всички материали относно информацията и публичността, свързани с Финансовия механизъм, следва да бъдат в съответствие с изискванията за информация и публичност на програмата, достъпни на www.eeagrants.bg);

2) Специфичните минимално изискуеми **технически дейности**, свързани с настоящата покана, за да се решат въпросите, посочени в Резултат 4: „Повишена способност на местните общности да намаляват емисиите и да се адаптират към променящия се климат“, които могат да бъдат финансирани, са както следва:

   - **Подобряване на компетентността** на общинските служители в областта на планиране на мерки за смекчаване и адаптиране към климатичните промени;

- **Подобряване на уменията и експертизата** на местно ниво, с цел да преразгледат и оценят ефективността на техните стратегически планове и мерки, които вече са предприети, както и да улеснят усилията им за идентифициране на пропуските по отношение на действията за смекчаване и адаптация към климатичните промени, вкл. за редуциране на емисиите на парникови газове и действия при екстремни климатични събития;
- **Разработване и прилагане на мерки** за смекчаване и адаптация към климатичните промени в областта на транспорта, отпадъците, строителството, енергетиката, водния и други сектори на територията на съответната община;
- **Разпространяване на добри практики** на държавите донори в областта на адаптация към изменението на климата.

3) **Други** допустими дейности, които могат да бъдат финансирани, са както следва:

- **Проекти на общините за изпълнение на дейности по национални и местни стратегическите планове**; Дейностите трябва да са съсредоточени върху намаляването или ограничаването на емисиите на парникови газове и укрепването на устойчивостта на местните общности спрямо изменението на климата;
- **Оценка на общинските планове** по отношение на изпълнението на целите за намаляване на емисиите на парникови газове и набелязани мерки за адаптация към изменението на климата;
- **Разработване на планове на местно ниво** за намаляване на емисиите на парникови газове и адаптация към изменението на климата-;
- **Дейности, свързани с придобиване на знания във връзка с проекта** в резултат от партньорство със страна донор.

По настоящата покана ще бъдат поощрявани **пилотни** и **иновативни** проекти, които се изпълняват в консорциум от няколко общини – 1 община бенефициент с няколко общини партньори, с цел трансфер на резултатите в повече от една общини. Поощряват се проекти с партньори от страните донори и/или изпълнени двустранни инициативи.

12. Общ бюджет по процедурата

Общият бюджет по процедурата е **3 000 000 EUR.**

13. Минимален и максимален размер на БФП

Минималният размер на финансиране е 200 000 EUR, а максималният - 500 000 EUR.

Максималният размер на безвъзмездно финансиране на кандидата и партньора/ите следва да е съгласно режима за държавни/ минимални помощи.

14. Продължителност на проекта

Продължителността на проекта следва да е от 12 месеца до 24 месеца.

Дейностите по проектите трябва да бъдат приключени най-късно до 30.04.2024 г., когато е и края на допустимия период за изпълнение на проектите по Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“, съ-финансирана от ФМ на ЕИП 2014-2021.

15. Интензитет на БФП и парични потоци

Безвъзмездната финансова помощ от Програмата може да бъде до 100 % от общите допустими разходи за бюджетни организации. В случай че кандидатсващата организация е НПО или друга форма на частна организация, безвъзмездната финансова помощ от Програмата за съответния партньор може да бъде до 90 % от общите допустими разходи по проекта, като това правило се спазва за всички плащания по проекта.

Плащанията към бенефициентите ще се извършват под формата на: авансово плащане, междинни плащания и финално плащане. Междинните и финалното плащания се правят въз основа на одобрени междинни отчети и финален отчет.

- Авансовото плащане се извършва в срок от един месец след подаването на искането и след подписването на договора. За да получи авансово плащане, Бенефициентът следва да предостави банкова гаранция за обезпечение на стойността на цялото авансово плащане. В случай че аванс се ползва от публична организация (създадена със закон и/или друг нормативен акт), разпоредител с бюджетни кредити (първостепенни, второстепенни и третостепенни) и съществува обективна невъзможност за представяне на банкова гаранция, обезпечаваща авансовото плащане, е допустимо представянето на запис на заповед или декларация, подписана от ръководителя на първостепенната бюджетна структура, че гарантира полученото авансово плащане. Банковите гаранции или записите на заповед следва да покриват периода на изпълнение на договорите за БФП плюс 6 месеца.
- Междинните плащания се извършват в срок от един месец след одобряването от Програмния Оператор на представените от Бенефициента Искания за плащане (по образец), и междинен отчет.

- Окончателното плащане се извършва в срок от един месец след одобрението на окончателния отчет и изчисляване на окончателния баланс по проекта, ако е дължимо такова.

Разпределението на плащанията за бенефициента се извършва съобразно следната схема:

>12 месеца	До 45%	До 95% кумулативно с първото авансово плащане	финално плащане

Общият размер на авансовото и междинните плащания не може да надхвърли 95% (за бюджетни организации) от размера на безвъзмездната финансова помощ.

Всички условия, при които се извършват плащанията по проектите са описани в Общите условия по Договора в раздел "Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ".

В съответствие с чл. 7.7 от Регламента, Плащанията между Бенефициента и партньорите по проекта ще бъдат определени в Партньорското споразумение.

Проведените от бенефициентите/партньорите обществени поръчки подлежат на последващ контрол. В случай на установени несъответствия/ нарушения на приложимото законодателство, Програмният оператор налага финансови корекции при спазване на спецификите на Регламента за изпълнение на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г. и Насоките за определяне на финансови корекции, които да бъдат извършвани от Европейската комисия, спрямо разходите, финансирани от ЕС съгласно принципа на споделено управление, за несъответствие с правилата на обществени поръчки, одобрени с Решение С (2019) 3452 от 14.05.2019 г.

16. Допустими разходи

Основни принципи на допустимост на разходите

- Крайната дата на допустимост на разходите по програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ е 30.04.2024;

Съгласно чл. 8.2 от Регламента допустими разходи по проекти са тези, които реално са извършени от бенефициента и отговарят на следните критерии:

- Възникнали са между първата и последната дата на допустимост за даден проект, съгласно договора за финансиране;
- Свързани са с предмета на договора за финансиране и са посочени в прогнозния общ бюджет на проекта;
- Разходите са пропорционални и необходими за изпълнението на проекта;
- Разходите трябва да бъдат изпозвани единствено за постигане целите на

проекта и очакваните резултати по начин, съответстващ на принципите на икономичност, ефикасност и ефективност, съгласно чл.8.2.2, пар. (d) от Регламента;

- Разходите са надеждно остойностени и са доказуеми, чрез налични първични счетоводни документи, осчетоводени са от бенефициента и/или партньора по проекта и са съобразени с приложимото счетоводно законодателство в страната, в която е регистриран бенефициента и/или партньора;
- Разходите съответстват на изискванията на приложимото данъчно, осигурително и трудово законодателство.

За извършени разходи от бенефициента се считат разходите, които са подкрепени с фактура, изпълнено платежно нареждане и документ, удостоверяващ реално изпълнение на доставка, услуга или строително-монтажна дейност. По изключение, разходи, за които е издадена фактура през последния месец на допустимост, също ще се считат за извършени в периода за допустимост, ако са изплатени до 30 дни след крайната дата на допустимост на разходите по проекта. Непреките разходи и разходите за амортизация се считат за извършени към момента на осчетоводяването им от бенефициента и/или партньора по проекта.

При закупуване на оборудване – ново или втора употреба (чл. 8.3, буква "c" на латиница от Регламента), необходимо за изпълнението на проекта, за допустими се считат разходите за амортизация, начислени за периода на проекта, които се декларират периодично към ОФМ. По изключение ПО може да признае цялата стойност на разхода за оборудване в случай, че същото е неделимо и необходимо условие за постигане на резултатите по проекта, като това се посочва изрично в договора с бенефициента.

По отношение на проектите, изпълнявани от бенефициенти-бюджетни организации, начисляването на амортизации е регламентирано с Указание на министъра на финансите ДДС 5/30.09.2016 г., което определя концептуалния модел за прилагане на националния счетоводен стандарт (СС 4 Отчитане на амортизациите).

Счетоводните принципи и процедури на Бенефициента трябва да са организирани така, че да позволяват аналитично осчетоводяване на полученото финансиране и разходите по проекта и лесен достъп до първичните счетоводни документи.

Разходите, извършени от проектните парньори от страните донори трябва да бъдат заложени в договора по проекта и партньорското споразумение, ако е приложимо. За разходите следва да бъдат приложени доказателства, които могат да бъдат под формата на получени фактури, счетоводни документи, еквивалентна доказателствена стойности (чл. 8.12.3 от Регламента), или да бъдат верифицирани на база доклад от независим и сертифициран одитор, удостоверяващ, че отчетените разходи са възникнали в съответствие с Регламента, националното законодателство и приложимите счетоводните практики на държавата, в която е регистриран партньора по проекта, или на база доклад от квалифициран и независим служител, имащ

правото да извършва бюджетен и финансов контрол върху организацията, който не е част от екипа подготвящ финансовия отчет, удостоверяващ, че отчетените разходи са възникнали в съответствие с Регламента, националното законодателство и приложимите счетоводни практики на държавата или на база на предоставените разходооправдателни документи.

Допустими преки разходи

Съгласно чл. 8.3.1 от Регламента допустимите преки разходи за даден проект са разходите, реализирани от бенефициента и/или партньора по проекта, осчетоводени в съответствие с обичайните счетоводни принципи и вътрешни правила на организацията, като разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта, които могат да бъдат директно отчетени към него. По-конкретно, следните преки разходи се считат за допустими, при условие, че удовлетворяват общите принципи за допустимост на разходите съгласно чл. 8.2 от Регламента а именно:

- Разходи за управление – разходите по Дейност 1 на формуляра за кандидатстване, ще се считат за допустими ако са пряко свързани с управлението на проекта и не надвишават 10% от допустимите преки разходи по проекта. Дейността по организация и управление на проекта включва организиране и обезпечаване работата на екипа за управление на проекта (възнаграждения, осигуровки и командировъчни разходи), осигуряване на необходимите консумативи, материали и оборудване за администриране на проекта.

  Всеки бенефициент е пряко отговорен за управлението на проекта и осигуряване качественото изпълнение на заложените дейности. Той следва да предвиди достатъчно механизми за вътрешна оценка и контрол, както и за мониторинг на напредъка по проекта и предприемането на корективни мерки, при необходимост, което следва да бъде видно от предвидените квалификация и отговорности на отделните членове от екипа.

  Всеки кандидат следва да е предвидил организационна структура с надеждни механизми за контрол при управлението на проекта, при условие че в проектното си предложение:

  - е описал начина на приемане на работата и механизмите за контрол при изпълнението на договорите за обществени поръчки по проекта, вкл. контрола, който ще се упражнява върху начина на плащане по тези договори;

  - е предвидил механизми за контрол при извършването на мониторинг на изпълнението на проекта;

- е описал както отговорностите на всеки член на екипа за управление, така и взаимоотношенията между тях за осигуряване постигането на целите на проекта.

С оглед посоченото по-горе, ръководителят на Кандидастващата организация не може да взема участие в управлението на проекта.

Членовете на екипа за управление следва да покриват функции като подготовка на документите, необходими за извършване на плащания и счетоводна отчетност, мониторинг и докладване, изпълнение на мерки за информация и комуникация, съхранение на документите по проекта, както и функции по координация на дейностите по проекта. Членове на екипа за управление могат да съвместяват различни функции, с изключение на такива, при които едната от съвместяваните позиции е с контролни функции спрямо другата. Предвидената организационна структура следва да демонстрира разделение на функциите в екипа, като не е допустимо смесване и припокриване на функциите и задачите, както между отделните членове в екипа за управление, така и с външни изпълнители по проекта.

Съгласно чл. 8.3.1, п.т. (а) от Регламента, разходи за персонала, работещ по проекта, състоящи се от брутните заплати и съответните социално-осигурителни вноски за сметка на работодателя, както и други допълнителни разходи, част от възнаграждението, съобразени с бюджета на проекта и на обичайната политика на бенефициента и проектните партньори за възнаграждения. Съответните разходи за заплати на персонала в администрацията са допустими, доколкото са свързани с изпълнението на дейности, които съответната институция не би извършвала, ако съответният проект не е бил започнат;

Важно! Отчитането на отработеното време се извършва почасово, чрез представяне на интегрирани отчети за отработеното време (timesheets), одобрени от ръководителя на организацията.

- Съгласно чл. 8.2.2, (г) Разходите трябва да се използват единствено с цел постигане на целта(ите) на проекта и очаквания(ите) му резултат(и) по начин, който е в съответствие с принципите на икономичност, ефективност и ефикасност. В тази връзка размерът на часовата ставка на възнаграждение на служителя(ите) за изпълнението на дейности по управление и изпълнение на проекти не трябва да превишава размера на възнаграждението на часова база, което лицето получава за изпълнение на дейности по основното си служебно или трудово правоотношение;
- Пътни, дневни и квартирни разходи за служители участващи в проекта. За разходи, извършени от бенефициента и/или партньори, регистрирани на територията на страната, Страните донори и страните бенефициенти се прилага националното законодателство, а именно:
    - Разходи за настаняване съгласно наредба за служебните командировки и специализации в чужбина в Р. България;

- Разходи за самолетни билети за отиване и връщане (от България до Страните донори и от Страните донори до България). Лицата имат право на билет икономична класа. Доказателства за извършения разход могат да бъдат сканирани копия на бордни карти, електронни билети и извлечение от банка за направеното плащане или друг документ с еквивалентна доказателствена стойност.
- Разходи за вътрешен транспорт в България между градовете (допуска се икономична класа във влаков и автобусен транспорт). Не се възстановяват разходи за таксиметров превоз или наемане на автомобил.
- Разходи за вътрешен транспорт в Страните донори, между градовете. Не се възстановяват разходи за таксиметров превоз или наемане на автомобил.
- Разходи за международен обществен транспорт. Не се възстановяват разходи за таксиметров превоз или наемане на автомобил.
- Медицинска застраховка.

- Разходи за оборудване – ново или втора употреба. По изключение на изискването, заложено в параграф 4 от чл. 8.2. от Регламента, ПО може да признае цялата стойност на разхода за оборудване оборудване при ясна обоснованост и в случай, че същото е неделимо и необходимо условие за постигане на резултатите по проекта. Закупуването на оборудване е допустимо само ако е пряко свързано и необходимо за изпълнението на проекта при спазване на принципите за икономичност, ефективност и ефикасност.; ;
- Разходи за материали и консумативи, при условие че те са идентифицируеми, свързани и необходими за изпълнението на проекта;
- Разходи по договори с външни изпълнители, свързани с дейностите по проекта, възложени в съответствие с приложимото законодателство за обществени поръчки и Регламент за изпълнение на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021;
- Разходи за одит на проекта:
  - По проекта трябва да се извърши одит на дейностите по проекта, включително одит и на проектните партньори;
  - Одитът на дейностите по проекта ще бъде текущ и окончателен. Текущият одит по проекта ще обхваща периода на междинно отчитане на извършените дейности по проекта и ще придружава междинният отчет по проекта;

- Окончателният одит ще обхваща проверка на дейностите и разходите за целия период на проекта от подписването на ДБФП до датата на приключване на разходите по проекта;

- Непредвидени разходи съгласно чл. 7.6.3 (к) до 5 % от преките допустими разходи по проекта ;
- Бюджетна категория „Разходи пряко произтичащи от изискванията на договора по всеки проект“ чл. 8.3.1 параграф (g) от Регламента.

В случай, че ПО е взел решение за признаване на цялата стойност на закупеното оборудване/актив, ПО налага специфични изисквания към бенефициентите както следва:

- Бенефициентът се задължава да не променя собствеността и предназначението на придобитото оборудване/актив за период от поне 5 години след одобрение на финалния отчет по проекта и в рамките на този период то следва да се използва за целите на проекта;
- Бенефициентът се задължава да застрахова придобитото оборудване/актив срещу обичайните застрахователни рискове (като кражба, пожар и др.), както по време на изпълнението на проекта, така и за период от поне 5 години след одобрение на финалния отчет проекта (чл. 8.3.2, б. b от Регламента);
- Бенефициентът се задължава да осигури достатъчен ресурс за поддръжка на придобитото оборудване/актив за период от поне 5 години след одобрение на финалния доклад по проекта.

Невъзстановеният данък върху добавената стойност (ДДС) представлява допустим разход по настоящата покана (съгласно ЗДДС и правилник за прилагане на ЗДДС).

ВАЖНО!

В случаите, в които договори, сключени като част от изпълнението на проектите, са под националните прагове и тези на ЕС, определени за обществени поръчки или извън обхвата на приложимите закони относно обществените поръчки, възлагането на такива договори (включително процедурите преди възлагането) и условията на такива договори следва – съобразно принципа на пропорционалността – да бъдат в съответствие с най-добрите практики, вкючително отчетност, да позволяват цялостна и лоялна конкурентност между потенциални доставчици (външни услуги и граждански договори)_ – например посредством ефективна съпоставка на цените – и да гарантират оптимално ползване на ресурсите от ФМ на ЕИП 2014-2021 г.

Допустими непреки разходи

Съгласно чл. 8.5 от Регламента допустими непреки разходи са разходи, които не могат да бъдат идентифицирани от бенефициента и/или партньора по проекта като пряко свързани с проекта, но могат да бъдат определени и обосновани чрез неговата счетоводна система като възникнали в пряка връзка с допустимите преки разходи на проекта. Те не могат да включват допустими преки разходи. Размерът на непреките разходи по проекта следва да се определи като справедлива част от общите режийни разходи на бенефициента или партньора. Непреките разходи могат да бъдат изчислени на база един от следните методи:

- на база действителните непреки разходи на тези бенефициенти и партньори, които имат аналитично осчетоводяване, което позволява конкретно идентифициране на непреките разходи;
- фиксирана ставка до 25% от общата сума на допустимите преки разходи, с изключение на преките допустими разходи за външни изпълнители и разходите за ресурси, предоставени от трети страни, които не се използват на обектите на бенефициента или партньора. При прилагането на този метод, изчисляване на ставката се извършва на база на честна, справедлива и проверима методика или се прилага метод, който е обичаен при държавно финансиране на схеми за подобен тип проекти и Бенефициенти;
- фиксирана ставка до 15% от допустимите преки разходи за персонал, без да има изискване към ПО да изготви метод за определяне на приложимата ставка;
- фиксирана ставка, прилагана спрямо преки допустими разходи, въз основа на съществуващи начини и съответни ставки, приложими в политиките на Европейския съюз за подобни типове проекти и бенефициенти;
- в случай че бенефициентът или партньорът по проекта е международна организация или агенция, непреките разходи могат да бъдат определени съгласно правилата за непреки разходи, прилагани в тези организации,в съответствие със специфични разпоредби на програмното споразумение.

Методът на изчисляване на непреките разходи и тяхната максимална стойност трябва да бъде описан в бюджета към договора за финансиране на проекта. Методът за изчисляване на непреките разходи на проектния партньор трябва да бъде конкретизиран в партньорското споразумение.

Финансова обосновка за единичните цени за всички разходи, включени в бюджета на проектното предложение.

С оглед определяне на реалистичността на всички предвидени разходи, кандидатът следва да приложи към формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 обосновка в свободен текст относно остойностяването на всички дейности, включени в проектното предложение. За дейностите по организация и управление, разходи за амортизация,

информация и комуникация, следва да бъде представена обосновка на остойностяването.

В обосновката се посочва въз основа на какви документи, други анализи или проучвания са остойностени дейностите. Посочва се информация за технически и/или функционални характеристики данни/ показатели/ оферти/ извлечение от каталог на производители/ доставчици, информация за вече сключени и изпълнени договори със сходни параметри и предмет, в следствие на което е посочена стойността на бюджетния разход. По преценка на бенефициента е допустимо представянето на пазарни консултации по смисъла на ЗОП, пазарни проучвания и/или проучване в интернет, които са ползвани при остойностяването и др.

При позоваване на оферти (които трябва да са от организации с предмет на дейност, сходен с предмета на офертата), се прилагат самите оферти (минимум три), при позоваване на извлечение от каталог на производители /доставчици се прилагат извлеченията от каталога или се посочват съответните линкове към продукта. При възможност, се представя детайлна разбивка на остойностяването по количества и единични цени, както и обосновка за размера на единичните цени и за съответствието им с пазарните цени към датата на подаване на проектното предложение. Тази детайлна разбивка следва да съответства на формираната обща стойност на разходите по дейностите в бюджета на проекта, като се следва последователността, която е посочена в т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от формуляра за кандидатстване. Обосновката следва да включва набиране на оферти (минимум три) от потенциални изпълнители с дейност, сходна на предмета на дейността в проектното предложение; извадки от АОП за изпълнени договори; други документи, в които ясно е посочен начинът за определяне на стойността за изпълнение на дейностите.

17. Недопустими разходи

Съгласно чл. 8.7 от Регламента недопустими разходи по проект са:

- лихви върху кредити, такси по обслужване на дългове и неустойки за забавени плащания;
- такси за финансови транзакции и други чисто финансови разходи, с изключение на тези, произтичащи от договора;
- резерви за загуби или евентуални бъдещи задължения;
- загуби от обмен на валута;
- подлежащо на възстановяване ДДС;
- разходи, които се покриват от други източници;

- глоби, неустойки и разходи за съдебни процеси с изключение случаите, когато обжалването е необходима и неразделна част от постигане на заложените цели по проекта;
- прекомерни или безразсъдни разходи;

18. Обществени поръчки

Предвидените в настоящата процедура дейности, които ще бъдат финансирани със средства от програма ООСКП, ще бъдат извършвани от изпълнители, определени в резултат от провеждането на открити, прозрачни, достатъчно добре разгласени и недискриминационни процедури за обществени поръчки по реда на ЗОП или ПМС 118/2014 г. Програмният оператор по програма ООСКП осъществява последващ контрол за спазване на законодателството в областта на обществените поръчки от страна на бенефициентите по програмата, включително за спазване на принципите по чл. 2 от ЗОП за равнопоставеност и недопускане на дискриминация, свободна и лоялна конкуренция, публичност и прозрачност. В случаите, когато бенефициентите/партньорите попадат в кръга на адресатите по чл. 5 от ЗОП, определянето на изпълнител се провежда съобразно ЗОП и ППЗОП.

- Когато бенефициентите/партньорите по договори за безвъзмездна финансова помощ не се явяват възложители по чл. 5 от ЗОП, се прилага ПМС № 118/2014 г. За чуждестранните организации, процедурите по обществени поръчки следва да се осъществяват в съответствие с приложимите национални правила за обществени поръчки.
-

Задълженията на ПО на етапа на планиране от страна на бенефициента на външните възлагания по ЗОП и ПМС № 118/2014 са свързани с ***контрол на плановете за външни възлагания. Плановете за външно възлагане се попълват в структуриран вид съгласно Наредбата за ИСУН 2020.***

19. Държавни помощи и de minimis

Определение на понятието „държавна помощ" се съдържа в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Държавна помощ е всяка помощ, предоставена от държавата-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или предизвиква опасност от нарушаване на конкуренцията, поради поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на определени стоки, доколкото се засяга търговията между държавите-членки на Европейския съюз. По правило предоставянето на държавни помощи е забранено като изключенията от тази забрана са нормативно уредени. Предоставянето на безвъзмездна финансова помощ се извършва в съответствие с европейското и национално законодателство в областта на държавните помощи.

Съгласно правилата за държавни помощи, ако финансирането бъде определено като неправомерна и несъвместима държавна помощ, то следва да бъде възстановено от бенефициента заедно с лихва за периода на неправомерно ползване. Едно от условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да бъдат приложени правилата за държавни помощи при предоставянето на държавни ресурси, е получател на помощта да е „предприятие“ съгласно конкурентното право. „Предприятие” по смисъла на чл. 107 от ДФЕС е всяка структура, ангажирана със стопанска дейност, независимо от правния й статут и начина й на финансиране. Съгласно практиката на Съда, „предприятия“ по смисъла на конкурентното право са всички субекти, упражняващи икономическа дейност, в това число и носители на публична власт, когато дейността им е свързана с предлагане на стоки/услуги на пазара. За преценката дали едно лице оперира като „предприятие“ е без значение правният статут по националното право и начинът му на финансиране. Когато дейността е свързана с упражняване на властнически правомощия, тя няма икономически характер и следователно за нея са неприложими правилата за държавни помощи. Конституцията на Република България издига като основна ценност живота на човека (чл. 4, ал. 2) и вменява задължението на държавата да осигурява опазването на околната среда. Въпреки това, съгласно чл. 51, ал. 1 от Закона за общинската собственост (ЗОС), общината може да осъществява стопанска (икономическа) дейност, да създава общински предприятия и да участва в съвместни форми на стопанска дейност при условия и по ред, определени със специален закон. Общината може да осъществява стопанска дейност чрез търговски дружества с общинско участие в капитала или чрез граждански дружества по Закона за задълженията и договорите. Тя може да осъществява самостоятелно стопанска дейност чрез общински предприятия, създадени по реда на ЗОС. Общинските предприятия по ЗОС представляват част от структурата на общината и нямат отделна правосубектност – те не представляват отделно юридическо лице, различно от общината. По настоящата процедура има възможност община да кандидатства с проектно предложение, насочено към дейността на общинско предприятие по ЗОС, част от нейната структура.

Предвидените в настоящата покана дейности, които ще бъдат финансирани със средства от програма ООСКП 2014-2021 г., ще бъдат извършвани от изпълнители, определени в резултат от провеждането на открити, прозрачни, достатъчно добре разгласени и недискриминационни процедури за обществени поръчки по реда на ЗОП и ПМС 118/2014 г. Програмният оператор на програма ООСКП 2014-2021 г. осъществява последващ контрол за спазване на законодателството в областта на обществените поръчки от страна на бенефициентите по програмата, включително за спазване на принципите по чл. 2 от ЗОП за равнопоставеност и недопускане на дискриминация, свободна и лоялна конкуренция, публичност и прозрачност. В този смисъл, на ниво изпълнители подпомагането също не следва да се счита за държавна помощ.

За прилагане на разпоредбата на чл. 13, ал. 1, т. 1 от ЗОП, кандидатът описва съответните дейности. На това основание, дейностите могат да бъдат осъществени не от изпълнител, определен по реда на ЗОП, а от международна финансова институция, т.е. организирани по специфични процедурни правила съгласно международни споразумения или договори, сключени при спазване разпоредбите на Договора за функциониране на ЕС. Условията за изключване на наличието на държавни помощи са уредени в Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Държавните помощи трябва да се разгледат на всички възможни нива. На ниво международна финансова институция се подписват Меморандуми за разбирателство между Правителството на Република България и Международни финансови институции за партньорство и подкрепа при усвояване на Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г, които осигуряват съответствие с приложимото законодателство за държавни помощи. Международните финансови институции предоставят консултантски услуги на бенефициентите посредством сключването на споразумения за предоставяне на такива услуги при спазване условията на ДФЕС. И в този случай подпомагането не следва да се счита за държавна помощ.

От гледна точка на правилата за държавни помощи, на ниво крайни бенефициенти са възможни различни хипотези:

- Режим на минимална помощ, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013, по отношение на допустимите по Поканите дейности, които са с икономически характер;
- Режим „непомощ“ – помощ извън обхвата на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС (помощ, която не е държавна помощ и не е минимална помощ)

По поканата няма изискване за преференциално ползване на местни за сметка на вносни стоки.

- Минималната помощ не следва да надвишава левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за период от 3 (три) последователни бюджетни години. Преди предоставянето на помощта ПО ще извърши проверка за превишаване на тавана на подпомагане. Така определеният таван на подпомагане се прилага за „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 и в този раздел. При определяне на посочения таван се вземат предвид и разпоредбите на чл. 3, пар. 8 и 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, и указанията в този раздел, а именно: при режим „минимална помощ“, общият размер на цялата помощ за собственика на предприятието, извършващо икономическа дейност (по смисъла на Закона за държавните помощи) и за всички образувания, с които образува едно и също предприятие, включително максималния размер на средствата, предоставени им по ООСКП 2014-2021, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за

период от три последователни бюджетни години (две предходни плюс текущата година).

Когато с отпускането на нова помощ de minimis може да бъде надвишен съответния таван, определен в член 3, параграф 2, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

Ако дадено предприятие изпълнява сухопътни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение, както и ако извършва други дейности, за които се прилага таванът от 200 000 EUR, таванът от 200 000 EUR се прилага за предприятието, при условие че съответната държава членка гарантира посредством подходящи средства, като например отделяне на дейностите или разграничаване на разходите, че помощите за дейността по сухопътни товарни превози не надвишават 100 000 EUR и че помощите de minimis не се използват за придобиване на товарни автомобили.

При изпълнението на своите проекти, бенефициентите следва да имат предвид, че при режим „минимална помощ“ всички използвани стойности са в брутно изражение - преди приспадането на данъци и други такси. Минималните помощи, които се предоставят на няколко части, се сконтират към техния размер към момента на предоставяне. Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставяне на помощта. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, в съответствие с чл. 3, ал. 6 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. Съгласно чл. 3, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, помощта de minimis се смята за отпусната в момента, когато законовото право да получи помощта е предоставено на предприятието, съгласно приложимия национален правен режим, независимо от датата на плащане на помощта de minimis на предприятието. За да се изчисли дали не е надхвърлен прагът от 200 000 евро за съответното предприятие, се формира сбор от (1) максималния размер на средствата от ООСКП 2014-2021 г., предоставени на предприятието (извършващо стопанска дейност) и (2) всички други получени от него минимални помощи на територията на Република България за текущата, към датата на подаване на проекта година и двете предходни години три бюджетни години и от предприятията, с които то образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013. В случай на преобразуване на предприятието (вливане, сливане и/или разделяне), размерът на средствата, които могат да бъдат предоставени под формата на минимална помощ на предприятието (извършващо стопанска дейност), се определя и при спазване на чл. 3, параграф 8 и 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013. Съгласно чл. 3, параграф 8 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, в случай на сливания или придобивания, всички предходни помощи de minimis, предоставяни на някое от сливащите се предприятия, се вземат под внимание при определяне на това дали дадена нова помощ de minimis, отпусната на новото предприятие или на придобиващото предприятие, не води до превишаване на съответния таван. Помощта de minimis, предоставена законно преди сливането или придобиването, остава правомерна. Съгласно чл. 3, параграф 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, ако дадено

предприятие се разделя на две или повече отделни предприятия, помощта de minimis, отпусната преди разделянето, се предоставя на предприятието, което се е възползвало от нея, като по принцип това е предприятието, поемащо дейностите, за които е била използвана помощта de minimis. Ако такова предоставяне не е възможно, помощта de minimis се разпределя пропорционално на базата на счетоводната стойност на собствения капитал на новите предприятия към действителната дата на разделянето. В случай че предприятието (извършващо стопанска дейност) и/или субектите, с които то образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, са получавали друга минимална помощ, минимална помощ от програма ООСКП може да бъде заявена само за остатъка от сумата, до достигането на тавана, посочен в чл. 3, пар. 2, а именно 200 000 евро, определен за период от три бюджетни години. Този таван се прилага независимо от формата на помощта „de minimis“ или от преследваната цел и без значение дали предоставената помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза.

Програмният оператор на етап кандидатстване ще изисква от предприятията (извършващи стопанска дейност) да им представят декларации, съдържащи информация относно получаването на други минимални помощи, спрямо които се прилага Регламент (ЕС) № 1407/2013 или други регламенти за минимални помощ, през двете предшестващи бюджетни години и през текущата бюджетна година, както и относно получаването на други държавни помощи (декларация за минимални и държавни помощи). Образецът на декларация за минимални и държавни помощи, който се предоставя от Програмния оператор на кандидатите, извършващи стопанска дейност, е налична на интернет страницата на Министерство на финансите, в частта й относно държавните помощи (http://stateaid.minfin.bg/bg/page/7). В декларацията следва да бъде включена и информация относно всички предприятия, с които предприятието извършващо стопанска дейност) поддържа взаимоотношения по смисъла на чл. 2, пар. 2 и чл. 3, пар. 8 и 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013.

Програмният оператор при необходимост, осъществява контакт с други посочени в декларацията за минимални и държавни помощи администратори на помощ, с цел да събере необходимата информация, която да й гарантира спазване на изискванията на чл. 5, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, а именно че с предоставянето на новата минимална помощ по процедурата няма да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с регламент за групово освобождаване или с решение на ЕК.

Съгласно чл. 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, минималната помощ в размер до 200 000 евро може да се кумулира с минимална помощ по Регламент (ЕС) № 360/2012 на Комисията от 25 април 2012 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (de minimis) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес, до установения в него таван (500 000 евро). Минималната помощ може да се

кумулира с минимална помощ, предоставяна съгласно други регламенти за помощ de minimis (като минимални помощи в сектора на рибарството и аквакултурите и в селскостопанския сектор), до тавана от 200 000 евро, определен в Регламент (ЕС) № 1407/2013.

С цел осъществяване на контрол, Програмният оператор може да използва комбиниран подход за проверка на верността на декларираните от собствениците данни:

- посредством проверка в публичния модул на Информационна система „Регистър на минималните помощи“ (http://minimis.minfin.bg/Default.aspx);

- справка в Търговския регистър (за посочените в декларацията търговски дружества) по отношение на всички условия на чл. 2, пар. 2 и чл. 3, пар. 8 и 9 от Регламент 1407/2013;

При спазване на чл. 36, ал. 1 от Закона за държавните помощи, ПО, в качеството му на администратор на помощ, е длъжен във всеки акт за предоставяне на минимална помощ да определя правилата за прилагане на условията за нейното предоставяне и за контрол, както и механизъм за установяване на неправомерно получена минимална помощ. Правилата за прилагане на условията за предоставяне и за контрол на помощта съдържат и информация за начина за проверка на наличието и изпълнението на приложимите критерии от актовете, оправдаващи съвместимостта, както и на информационните източници, въз основа на които се прави проверката. Механизмът и правилата за установяване на неправомерно получена минимална помощ следва да съдържат най-малко правила за установяване на основанието за неправомерност, идентификация на получателя на помощта, паричния еквивалент на неправомерно отпусната помощ, сума, подлежаща на възстановяване, включително дължимите лихви и датата на предоставяне. Като администратор на минимална помощ ПО следва да информира министъра на финансите в срок до 3 работни дни от предоставяне на всяка помощ, попадаща в обхвата на Регламент (ЕС) 1407/2013, като въвежда електронни записи за отпуснатите от него минимални помощи в ИС „Регистър на минималните помощи“. ПО, в качеството му на администратор на помощ е отговорен за пълнотата, верността и актуалността на предоставената информация относно отпуснатите минимални помощи.

Документацията относно индивидуалните помощи de minimis се съхранява за период от 10 бюджетни години, считано от датата на тяхното предоставяне. Документацията относно схемите за помощ de minimis се съхранява за период от 10 бюджетни години от датата, на която е предоставена последната индивидуална помощ по такава схема.

Режим „непомощ“(помощ извън обхвата на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС (помощ, която не е държавна помощ и не е минимална помощ)

По отношение на финансирането на нестопански дейности – дейности по прилагане на публичните политики на общините, същите могат да бъдат организирани по нетърговски начин и поради това да са от нестопанско естество, съответно тяхното

публично финансиране може да не представлява държавна помощ и следователно режимът на Регламент 1407/2013 г. няма да се прилага за този тип дейности.

Публичното финансиране на дейностите в областта на опазването на природното наследство, които са достъпни за обществеността безвъзмездно, преследват чисто социална цел, чието естество е нестопанско. (Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от ДФЕС, 2016 г.)

Когато един субект упражнява едновременно дейности със стопанска и с нестопанска цел, публичното финансиране на дейностите с нестопанска цел не попада в приложното поле на член 107, параграф 1 от ДФЕС, ако съотношението на двата вида дейности и на техните разходи, финансиране и приходи могат да бъдат ясно разделени, така че да се избегне ефективно кръстосаното субсидиране. Доказателство за надлежното разпределение на разходите, финансирането и приходите са годишните финансови отчети на съответния субект. Това може да бъде постигнато по-специално, като публичното финансиране бъде ограничено до нетните разходи (включително капиталовите разходи) за нестопанските дейности, които трябва да бъдат установени въз основа на ясно разделяне на счетоводните сметки.

Ако получателят на публичното финансиране е предприятие и не могат да бъдат разделени стопанската от нестопанската му дейност, задължително се прилагат правилата за предоставяне на държавни помощи. Те са дефинирани стъпаловидно, като с увеличаване на размера на помощта се увеличават и изискванията за предоставянето на помощта.

20. Устойчивост на проектните предложения

Устойчивостта на резултатите от проектите е от основно значение за осигуряване на дългосрочни ползи. За Програмния оператор е необходимо да се гарантира устойчивостта на резултатите от проектите.

Формулярът за кандидатстване трябва да включва информация за конкретните мерки за оползотворяване на резултатите от проекта в периода на устойчивост и как резултатите от проекта впоследствие ще бъдат повторени от кандидата/партньорите или от други субекти.

Съгласно чл. 8.14 от Регламента минималният период на устойчивост на проектите е:

- 3 години след одобряването на окончателния доклад на проекта от Програмния оператор, ако проектът не включва закупуването на материални и нематериални активи, чиито разходи за покупка са покрити в рамките на проекта, или строителни работи;

- 5 години от одобряването на окончателния доклад по проекта от Програмния оператор, ако проектът включва строителни работи или покупка на материални и

нематериални активи, за които в рамките на проекта са покрити всички разходи за покупка. Организаторът на проекта има задължението да използва материални и нематериални активи и пространството/сградата, предмет на строителните работи, единствено за целите на проекта. Пространството/сградата трябва да функционира през целия период на устойчивост.

21. Изисквания за комуникация и публичност

С цел да се подчертае ролята на ФМ на ЕИП 2014 – 2021 г. и да се гарантира, че помощта от този механизъм е прозрачна, бенефициентите трябва да предоставят ясна информация относно проекта на възможно най-широка аудитория на подходящото национално, регионално и/или местно равнище, включително до съответните заинтересовани страни. Бенефициентът трябва да разработи и приложи **Комуникационен план по проекта**.

Потенциалните Бенефициенти трябва да включат Комуникационен план в проектното си предложение, с цел създаване на осведоменост за съществуването, целите, възможностите и двустранното сътрудничество с институции от държавите донори (където е приложимо), изпълнението и цялостния принос на проекта. Потенциалният Бенефициент трябва да гарантира, че мерките за информация и публичност се прилагат в съответствие с Комуникационния му план и достигат до широката общественост, медиите и заинтересованите страни на регионално и местно ниво, включително чрез посочване на количествени и качествени индикатори за обхващане на представителите от заложените заинтересованите страни и доказателства за това.

Програмният оператор не съгласува мерките за информация и комуникация по време на изпълнението на проекта, а единствено следи за тяхното прилагане.

Комуникационният план трябва да включва най-малко следното:

- целите и заинтересованите страни , включително заинтересованите страни на национално, регионално и/или местно равнище и широката общественост;
- стратегията и съдържанието на мерките за информация и комуникация, включително дейности, средства за комуникация и времеви рамки, като се отчита добавената стойност и въздействието на ФМ на ЕИП 2014 – 2021 г.;
- най-малко три информационни дейности за напредъка, постиженията и резултатите в проекта, като семинар или конференция със заинтересованите страни, пресконференция или медийно събитие, включително стартиране и/или приключване на проекта. (За проекти, чийто размер на гранта е по-малък от 500 000 евро, две информационни дейности са достатъчни и могат да бъдат с по-малък мащаб);
- мерки за предоставяне на информация за проекта в мрежата чрез специален уебсайт. Информацията за проекта трябва редовно да се актуализира на български и английски език. Информацията в интернет трябва да включва

информация за проекта, неговия напредък, постижения и резултати, сътрудничеството с юридическите лица в страните донори (ако е приложимо), съответните снимки, информация за контакт и ясно позоваване на програмата и ФМ на ЕИП 2014 – 2021 г.;

- Всички проекти, които получават подкрепа от минимум 150 000 евро от ФМ на ЕИП и/или имат донорски партньор по проекта, трябва да имат специален уебсайт на проекта с информация на английски и български език;
- информация за отговорните за прилагането на информационните и комуникационни мерки, включително лице за контакт;
- индикация за това как мерките за информация и комуникация ще бъдат оценявани по отношение на публичността и осведомеността за проекта и за безвъзмездните средства от ФМ на ЕИП, техните цели и въздействие, както и ролята на страните донори;

Организаторите на информационни събития (конференции, семинари, панаири, изложби и други), като част от изпълнението на проекта, се ангажират да направят ясно изразена и видима подкрепата на финансовите механизми и държавите донори.

Бенефициентът информира ПО най-малко две седмици предварително за планирани публични събития по проекта, като предоставя необходимата информация на български и английски език, както и снимки за публикуване на интернет портала на ФМ на ЕИП и НФМ 2014 – 2021 г..

По време на изпълнение на проекти, за които общото финансиране надвишава 50 000 евро и дейността е свързана с физически обект, инфраструктура или строителни и ремонтни дейности, бенефициентите трябва да поставят билборд на мястото на всяка дейност по проекта, в съответствие с изискванията на Наръчника за дизайн и комуникация на Финансовия механизъм на ЕИП. Бенефициентът трябва да замени билборда с информационна табела, поставена на видно място, с подходящ размер и в съответствие с Наръчника за дизайн и комуникация не по-късно от шест месеца след приключване на проекта.

Цялата информация и информационните материали, създадени от бенефициентите, трябва да бъдат в съответствие с Наръчника за комуникация и дизайн на ФМ на ЕИП и НФМ 2014 – 2021 г., публикуван на https://www.eeagrants.bg/dokumenti/narchniczi и Анекс 3 от Регламента. Наръчникът определя подробни технически изисквания по отношение на използването на логото, също така и на билбордове, плочи, плакати, публикации, интернет страници и аудио-визуални материали.

Важно!!! Всички рекламни материали следва да бъдат изработени от рециклируеми материали и да бъдат рециклирани.

22. Процедура за подаване на проектни предложения

Проектните предложения се подават чрез Информационната система ИСУН 2020.

Проектните предложения, подадени по електронен път посредством създаден от кандидатите профил в системата ИСУН 2020 се подават в съответствие с правилата в Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на информационната система за управление и наблюдение на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН 2020.

Формулярът за кандидатстване и бюджетът на проекта се попълва в ИСУН 2020 на български и английски език, както и декларация от представляващия кандидата, че информацията на двата езика следва да е идентична. При наличие на противоречие между двете версии, с предимство се ползва информацията на английски език.

Проектно предложение, получено след крайния срок, ще бъде регистрирано, но няма да бъде оценявано от оценителите и разгледано от Комитета за подбор на проекти.

Представителите на кандидатите, подали проектни предложения след обявения краен срок, ще бъдат уведомени за това чрез комуникационния модул в ИСУН 2020.

Всички подадени в рамките на крайния срок проектни предложения се оценяват, като се спазва изискването по настоящата покана, че всеки Кандидат може да бъде бенефициент само по едно проектно предложение и партньор по не повече от две проектни предложения.

Оценката се извършва в ИСУН 2020, в съответствие с критериите за подбор и сроковете, описани в поканите за подбор на проектни предложения по съответната процедура.

Приложенията към формуляра за кандидатстване, съдържащи полета за подпис, трябва да бъдат прикачени като подписани копия (т.е. или да бъдат разпечатани, подписани, сканирани и прикачени – в този случай оригиналите се представят при сключването на договора за безвъзмездна финансова помощ, или да бъдат подписани с електронен подпис и прикачени)[1].

[1] [1] Документите трябва да са подписани с електронния подпис на Бенефициента/водещия партньор, който чрез подписа си поема отговорността за верността на информацията или декларациите, съдържащи се в тези документи. Подписването следва да се извърши по схемата “Attached Signature”, при която се създава нов файл, като в него се съдържат два файла – оригиналният документ плюс цифровият подпис. Прикачва се новият файл.

23. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване

23.1. Формуляр за кандидатстване (попълва се формата в ИСУН 2020. В системата не следва да се прикачва отделен файл) – Формулярът за кандидатстване се подава на български и на английски език. В ИСУН 2020 кандидатите следва да попълват едновременно всички полета, за които е предвидено отделно поле за превод на английски език. Кандидатстващите организации следва да спазват ограниченията на символите, заложени във всяко поле.;

23.2. Бюджет по образец B1.

23.3. Декларация на Кандидата/Партньора за приемане на правилата и условията – по образец приложение D1.; Декларация на Кандидата/ Партньора (ако такъв има) се подписва поотделно от всяко лице, което представлява Кандидата/Партньора. Тя не може да се подписва от упълномощени/оправомощени лица, тъй като с нея се декларират данни в лично качество или данни за съответното юридическо лице, като за верността им се носи наказателна отговорност, която също е лична;

23.4. Декларация за минимални и държавни помощи за Кандидата и Партньора – по образец приложение D2.; Декларацията се подписва от поне едно от лицата, които представляват Кандидата/Партньора. Когато юридическото лице Кандидат/Партньор се представлява от две или повече лица заедно, всяко лице, което представлява кандидата/Партньора подписва отделна декларация.Тази декларация е приложима за партньорите от Страните донори за помощи, получени от Република България и на територията на Република България.

23.5. Декларация ЗДДС. – по образец приложение D3.

23.6. Декларация за нередности – по образец приложение D4.;

23.7. Декларация за личните данни – по образец приложение D5.;

23.8. Декларация за използване на закупеното оборудване по образец приложение D6.;

23.9. Декларация за идентичност на представената информация във формуляра за кандидатстване и бюджета на английски и български език D7.;

23.10. Декларация за финансиране на организации по ЗЮЛНЦ D8.;

23.11. При наличие на партньор - писмо за намерения за създаване на партньорство D9 или проект на споразумение за партньорство D13 съгласно чл. 6.4 от Програмното споразумение.;

23.12. Декларация за консултанти, участващи в подготовката на проектното предложение, съгласно т. (к) от чл. 7.3 от Регламента D10.;

23.13. Профил на експерти D11.;

23.14. Автобиографии на предложения от кандидата екип за изпълнение на проекта – ръководител на екип, координатор/и на проекта, и други експерти, ако е приложимо по образец D12.;

23.15. Декларация по ЗПКОНПИ D14.;

23.16. План за управление на качеството и оценка на риска D15.;

23.17. График на дейностите по възлагане на обществените поръчки по ЗОП и ПМС 118/2014 г. (във формуляра в ИСУН 2020)

23.18. Заверени ОПР и Баланс от съответните отговорни лица – за последните три приключили финансови години от дата на публикуване на настоящата покана – (2018, 2017, 2016)

23.19. Нотариално заверено пълномощно (заповед за публичните организации) за упълномощаване на лице, представляващо Кандидата (ако е приложимо) във връзка с подаване на проектното предложение и подписване на формуляра с КЕП. В случаите, когато кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, пълномощното се подписва от всяко от тях.

23.20. Комуникационен план (според изискванията на Регламента);

24. Подкрепящи документи (ако е приложимо)

Подкрепящи документи, които се представят от кандидата и партньора/ите:

А) Решение на Общинския съвет на общината за кандидатстване по настоящата Покана, в случайте когато кандидат е общината или второстепенен разпоредител с бюджет към общината:

- подаване на проектно предложение по настоящата покана (приложимо само за кандидати);
- одобряване на партньора/ите по проекта, съгл. ЗМСМА (в случай на партньорство).

Забележка: Документите по точка 23, описани по-горе, се представят от кандидата и партньорите, установени на територията на Република България.

Документи, представяни от партньорите от страните донори:

Партньорски организации от Кралство Норвегия:

а) Протокол/стенограма за регистрация, удостоверяваща правния статут и основните дейности, извършвани от организацията – извлечение от официалния регистър на Кралство Норвегия – Brønnøysundregisteret.

б) Удостоверение за актуално състояние – издадено от компетентния орган/институция в страната донор, издадено не по-рано от 3 месеца преди крайния срок на кандидатстване

Партньорски организации от Исландия:

а) Удостоверение за регистрация – издадено от Регистъра на предприятията – Skráasvið.

Партньорски организации от Княжество Лихтенщайн:

а) Протокол/стенограма за регистрация, удостоверяваща правния статут и основните дейности, извършвани от организацията – извлечение от официалния регистър на Княжество Лихтенщайн – Handelsregisterauszug

Извън посочените по-горе документи, партньорските организации следва да представят и документ, от който да е видно, кое е лицето, което представлява организацията, в зависимост от националното законодателство.

ВАЖНО! За партньорски организации от страни, различни от България и държавите донори, документите трябва да бъдат приведени в съответствие със съответните изисквания за партньорските организации от България.

ВАЖНО! Подкрепящите документи се представят на български език от страна на кандидата и на английски език от страна на партньори от страните донори/страните бенефициенти.

ВАЖНО! Всеки приложен файл се подписва с електронен подпис, като всички файлове се публикуват в ИСУН 2020 в Раздел 12. „Прикачени електронно подписани документи“ от формуляра за кандидатстване – полета „Файл“ и „Подпис“. Кандидатите трябва да номерират и да поставят наименование на латиница на приложените документи, от което е видно какво е съдържанието им, напр. „1. D1_Declaration_acceptance of the terms and conditions_en”, с цел улесняване на прегледа на документите при извършване на оценката на проектните предложения.

25. Въпроси и отговори

Кандидатите могат да задават въпроси по електронна поща на следния имейл: eea@moew.government.bg или чрез интернет сайта на програмата. Въпросите и отговорите ще бъдат публикувани на сайта на Програмата, част от единния информационен портал на ФМ на ЕИП за България, както и в ИСУН 2020. Програмният оператор няма да отговаря на електронни писма със зададени въпроси без посочени подател и организация. Въпросите могат да бъдат задавани не по-късно от 21 дни преди крайния срок за подаване на проектни предложения. Програмният оператор отговаря на зададените въпроси не по-късно от 14 дни преди крайната дата за подаване на проектни предложения. Разясненията, които се дават по отношение на

поканата, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати.

26. Процедура и критерии за оценка на проектни предложения

Оценката и подборът на проектни предложения се извършва на три етапа:

- Административно съответствие и допустимост на кандидата / партньора (ОАСД);
- Техническа и финансова оценка (ТФО);
- Комисия за подбор на проекти (КПП).

1. Административно съответствие и допустимост на кандидата/партньора

Оценката за административно съответствие и допустимост на един проект се извършва от двама експерти, независимо един от друг. Ако при проверка на проектните предложения се установи липса на документ и/или несъответствие, чрез ИСУН 2020 се изпраща уведомление на кандидата за установените несъответствия/липси и се определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от пет работни дни и следва да е еднакъв за всички кандидати по процедурата. Разясненията, които кандидатите представят не могат да водят до качествено подобрение на проектното предложение.

Комуникацията с кандидатите се извършва чрез ИСУН 2020, като чрез модул „Комуникация“ до посочения в профила на кандидата електронен адрес се изпраща искане за получаване на допълнителна информация. На база на получената информация оценителната комисия редактира единствено тази секция на формуляра, където е необходима допълнителна информация. Срокът за получаване на допълнителни разяснения от Кандидатите не може да бъде по-кратък от 5 работни дни.

Кандидатите могат да оттеглят своите проектни предложения от оценителния процес с писмено заявление до ръководителя на Програмния оператор, като в тези случаи спира разглеждането на оттегленото предложение.

При извършване на проверката, двамата експерти независимо един от друг попълват оценителни листа в ИСУН 2020, на базата на критерии, които са неразделна част от настоящата покана.

Въз основа на направената проверка на административно съответствие и допустимост на кандидата/партньора и попълнените контролни листа, се подготвя протокол за приключил етап на административно съответствие и допустимост на кандидата/партньора, ведно със списък на проектите, които не са допуснати до етап на техническа и финансова оценка и причините за това. Председателят уведомява отхвърлените кандидати с изпращането на отделно уведомление до всеки от тях през модул „Комуникация“ в ИСУН 2020.

Кандидат, чието проектно предложение е включено в списъка на отхвърлените проекти, може да отправи писмено възражение до ръководителя на ПО в 7 дневен срок от съобщаването. Ръководителят на ПО има 7 дневен срок да се произнесе по основателността на възраженията. Ако възражението на кандидата е основателно, ръководителят на ПО може да върне проектното предложение за разглеждане на етап административно съответствие и допустимост на кандидата/партньора.

Ако възражението бъде отхвърлено, кандидатът може да обжалва решението,с което приключва етапът на оценка на проектното предложение пред компетентния български съд.

Критерии за оценка на административното съответствие

Критерии	Да	Не	Н/П	Проверки
1. Проектното предложение е подадено чрез системата ИСУН 2020 в рамките на крайния срок за подаване на проектни предложения, указан в Поканата за представяне на проектни предложения.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване *Съгласно Раздел II от Поканата за кандидатстване до оценка на етап административното съответствие и допустимост се допускат само проектни предложения, подадени в срок. По настоящата Покана ще се отхвърля и няма да бъде разглеждано проектно предложение, подадено извън определения за кандидатстване срок.*
2. Формулярът за кандидатстване е подаден по електронен път чрез системата ИСУН 2020 от лицето, представляващо кандидата или упълномощено за целите на подаването на проектното предложение лице и е подписан с КЕП на физическото лице автор или с титуляр юридическото лице кандидат.	☐	☐	☐	<u>Източник на информация:</u> ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Проверка в съответните публични регистри. <u>Действия:</u> Проверка дали квалифицираният електронен подпис за подаване на проектното предложение е валиден към датата на кандидатстване и е с титуляр и автор - физическото лице, което е официален представител на кандидата или с титуляр юридическото лице-кандидат, като автор на подписа в този случай следва да е официалния представител на кандидата.

				Квалифицираният електронен подпис (КЕП) може да бъде и с титуляр и автор - упълномощено физическо лице или с титуляр юридическото лице-кандидат, като автор на подписа в този случай следва да е официален представител на кандидата или упълномощеното физическо лице. Нередовностите се отстраняват от кандидата само веднъж, като отстраняването следва да се извърши в срока, определен от оценителната комисия. Неотстраняването на нередовностите е основание за отхвърляне на проектното предложение
3. Представено е Нотариално заверено пълномощно (заповед за публичните организации) за упълномощаване на лице, представляващо Кандидата (ако е приложимо) във връзка с подаване на проектното предложение и подписване на формуляра с КЕП. В случаите, когато кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, пълномощното се подписва от всяко от тях.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“ В случай на липсващ или нередовен документ за упълномощаване, същият ще бъде изискан от кандидата. Пълномощното трябва да е валидно към датата на подаване на проектното предложение. Непредставянето на изискания от оценителната комисия документ в определения срок или представянето на документ, който е нередовен е основание за недопускане на проектното предложение до ТФО и отхвърляне на проектното предложение.

4. Формулярът за кандидатстване е попълнен в съответствие с указанията, дадени в поканата за представяне на предложения и в електронния формуляр за кандидатстване и изискванията на ИСУН 2020	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“. Електронен формуляр за кандидатстване и приложенията към него са налични. В случай на липсващи документи или констатирана липсваща информация, същите ще бъдат изискани от Кандидата. Непредставянето в определения срок на изисканата от оценителната комисия информация и документи или представянето на нередовни документи, е основание за недопускане на проектното предложение до ТФО и неговото отхвърляне.
5. Формулярът за кандидатстване, бюджетът и всички декларации са представени на български и английски език.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“. В случай на липсващи документи или констатирана липсваща информация, същите ще бъдат изискани от Кандидата. Непредставянето в определения срок на изисканата от оценителната комисия информация и документи или представянето на нередовни документи, е основание за недопускане на проектното предложение до ТФО и неговото отхвърляне.
6.Представен е документ за регистрация – копие, заверено с печат на кандидата/партньора и текст „Вярно с оригинала“.	☐	☐	☐	***Източник на информация: ИСУН 2020.*** *Документът/ите се сканира/т и се прикачва/т в Раздел 12 от Формуляра за кандидатстване/.* Служебна проверка в публични регистри ***Действия:*** *Посочените документи се представят само за партньори*

				неправителствени организации, които участват в процедурата. *Документът не се представя, в случай че същият е публикуван и когато данните в него/тях са достъпни чрез публичен регистър, или могат да бъдат осигурени чрез пряк и безплатен достъп до националните бази данни на държавите членки.* *В случай че партньорът е регистриран по Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, това обстоятелство ще се проверява по служебен път, съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър.* *В случай че бъдат установени нередовности, комисията ще изиска от кандидата отстраняване на установените нередовности.* *Нередовностите се отстраняват от кандидата само веднъж, като отстраняването следва да се извърши в срока, определен от оценителната комисия.* *Неотстраняването на нередовностите е основание за отхвърляне на проектното предложение.*
7. Представено е решение на Общинския съвет на общината за кандидатстване по настоящата Покана, в случаите когато кандидат е общината или второстепенен разпоредител с бюджет към общината	☐	☐	☐	*Източник на информация: ИСУН 2020. Документът/ите се сканира/т и се прикачва/т в Раздел 12 от Формуляра за кандидатстване.* *Действия:Документът се представя от кандидата.* *В случай че бъдат установени нередовности, комисията ще изиска от кандидата отстраняване на установените нередовности.* *Нередовностите се отстраняват от кандидата само веднъж, като*

				отстраняването следва да се извърши в срока, определен от оценителната комисия. *Неотстраняването на нередовностите е основание за отхвърляне на проектното предложение.*
8. Представено е Удостоверение/я за актуално състояние или извлечение от регистър на партньора/ите (ако има такъв/такива), издадено не по-рано от 3 месеца преди крайния срок на кандидатстване	☐	☐	☐	***Източник на информация:*** *ИСУН 2020. Раздел 12. „Прикачени електронно подписани документи“* ***Действия:*** *Документът се сканира и се прикачва в Раздел 12 от Формуляра за кандидатстване.* Служебна проверка в публични регистри *Удостоверение/я за актуално състояние на /партньора/ите (ако има такъв такива) не се представя/т, когато данните в него/тях са достъпни чрез публичен регистър, или могат да бъдат осигурени чрез пряк и безплатен достъп до националните бази данни на държавите членки.* *В случай че партньорът е регистриран по Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, това обстоятелство ще се проверява по служебен път, съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър.* *В случай че бъде установено разминаване между данни в съответния регистър и данни, свързани с актуалното състояние на /партньора/ите, съдържащи се в подадения от кандидата Формуляр за кандидатстване и неговите приложения, Програмният оператор може да изиска представянето на Удостоверение/я за актуално състояние на партньора/ите (ако има такъв/такива), издадено/и не по-рано от 3 месеца преди крайния срок на*

				кандидатстване. *В случай че бъдат установени нередовности, комисията ще изиска от кандидата отстраняване на установените нередовности.* *Нередовностите се отстраняват от кандидата само веднъж, като отстраняването следва да се извърши в срока, определен от оценителната комисия.* *Неотстраняването на нередовностите е основание за отхвърляне на проектното предложение.*
9. Представени са заверени ОПР и Баланс от съответните отговорни лица – за последните три приключили финансови години от дата на публикуване на настоящата покана – (2018, 2017, 2016) или е посочен линк за достъп в случай че данните са достъпни на публичен регистър/сайт. *Документа/ите не се представя/т, когато данните от него/тях са достъпни чрез публичен безплатен регистър.*	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“ или служебна справка чрез публичен безплатен регистър (ако е приложимо); *В случай че посочените документи са оповестени в регистъра на ЮЛНЦ към датата на кандидатстване и са в идентичен формат на този, в който са подадени към НСИ, това обстоятелство ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ.* *В случай, че същият/те не е публикуван в публичен безплатен регистър , Счетоводният/те баланс/и ОПР ще бъде изискан/и.* *В случай че бъдат установени нередовности, комисията ще изиска от кандидата отстраняване на установените нередовности.* *Нередовностите се отстраняват от кандидата само веднъж, като отстраняването следва да се извърши в срока, определен от оценителната*

				комисия. *Неотстраняването на нередовностите е основание за отхвърляне на проектното предложение.*
10. Представен е Комуникационен план към проектното предложение на български и английски език.	☐	☐		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“. В случай на липсващи документи или констатирана липсваща информация, същите ще бъдат изискани от Кандидата. Непредставянето в определения срок на изисканата от оценителната комисия информация и документи или представянето на нередовни документи, е основание за недопускане на проектното предложение до ТФО и неговото отхвърляне. .
11. Представено е писмо за намерение за създаване на партньорство или проект на споразумение за партньорство , съгласно чл. 6.4 от Програмното споразумение при наличие на партньори по проекта, на български и на английски език.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“. В случай на липсващи документи или констатирана липсваща информация, същите ще бъдат изискани от Кандидата. Непредставянето в определения срок на изисканата от оценителната комисия информация и документи или представянето на нередовни документи, е основание за недопускане на проектното предложение до ТФО и неговото отхвърляне.
12. Представени са Автобиографии на екипа за управление и изпълнение на проекта, по образец на български и на английски език.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“. В случай на липсващи документи или констатирана липсваща информация,

				същите ще бъдат изискани от Кандидата. Непредставянето в определения срок на изисканата от оценителната комисия информация и документи е основание за недопускане на проектното предложение до ТФО и неговото отхвърляне. .
13. Попълнен е график за външно възлагане на дейности, съгласно ЗОП и/или ПМС № 118/2014 г. за всички дейности, които няма да бъдат изпълнени от бенефициента и партньора/ите по образец на български и на английски език в ИСУН 2020. Спазени са изискванията по чл. 21 ал. 15 и 16 от ЗОП.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 10 „План за външно възлагане“. В случай на липсващи документи или констатирана липсваща информация, същите ще бъдат изискани от Кандидата. Непредставянето в определения срок на изисканата от оценителната комисия информация и документи е основание за недопускане на проектното предложение до ТФО и неговото отхвърляне..
14. Предоставен е план за управление на качеството и анализ на рисковете при изпълнение на проекта на български и на английски език.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“. В случай на липсващи документи или констатирана липсваща информация, същите ще бъдат изискани от Кандидата. Непредставянето в определения срок на изисканата от оценителната комисия информация и документи е основание за недопускане на проектното предложение до ТФО и неговото отхвърляне.
15. Попълнена е финансова обосновка за единичните цени за всички разходи включени в бюджета на проектното предложение.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване. В случай на липсващи документи или констатирана липсваща информация, същите ще бъдат изискани от Кандидата. Непредставянето в определения срок на изисканата от оценителната комисия информация и документи или

				представянето на нередовни документи, е основание за недопускане на проектното предложение до ТФО и неговото отхвърляне
16. Прикачени са актуалните образци на документите, предоставени от Програмния оператор, без да е променена тяхната структура и съдържание.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН, Формуляр за кандидатстване. В случай че бъдат установени нередовности, комисията ще изиска от кандидата отстраняване на установените нередовности. Непредставянето в определения срок на изисканата от оценителната комисия информация и документи или представянето на нередовни документи, е основание за недопускане на проектното предложение до ТФО и неговото отхвърляне
Критерии за оценка на допустимостта				
17. Кандидатът и (където е приложимо) всеки/всички партньор/и е/са допустими кандидат/ партньор, съгласно изискванията на настоящата покана и е/са учреден/и като юридическо(и) лице(а) в България или една от държавите-донори/други страни бенефициенти/страна извън ЕИП която има обща граница с България	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 2 „Данни за кандидата“ /Служебна проверка в публични регистри Действия: В случай че кандидатът/партньорът не е допустим, съгласно Поканата, проектното предложение не се допуска до ТФО и води до неговото отхвърляне.
18. Попълнената информация в Декларацията за минимални и държавни помощи (Анекс D2) за получени минимални помощи в предходните две и настоящата бюджетна година сочи, че кандидатът/партньора/ите	☐	☐	☐	Източник на информация – ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“, Декларация за минимални и държавни помощи на Кандидата (ако е приложимо)/Партньора (ако има такъв) и Формуляр за кандидатстване, Раздел 5 „Бюджет“ “.Служебна проверка в

има/т право да получи/ат минимална помощ, с която няма да бъде надхвърлен допустимия съгл. чл. 3 от Регламент 1407/2013 максимален размер.				публични регистри Действия: В случай че кандидатът/партньора/ите вече е/са получил/и максималния размер на допустима минимална помощ, проектното предложение не се допуска до ТФО и се отхвърля. В случай че кандидатът/партньора/ите е/са получил/и минимална помощ, която заедно с предвидения по проектното предложение бюджет ще надхвърли 200 000 евро за период от три бюджетни години, предложението не се допуска до ТФО и се отхвърля.
19. Декларацията за минимални и държавни помощи (D2) за получени минимални помощи в предходните две и настоящата бюджетна година сочи, **че кандидатът/партньора/ите и предприятията, с които образуват „едно и също предприятие“[2]** по	☐	☐	☐	*Източник на информация:* *ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“, Декларация за минимални и държавни помощи на Кандидата (ако е приложимо)/Партньора (ако има такъв) и Формуляр за кандидатстване, Раздел 5 „Бюджет“. Служебна проверка в публични регистри.*

[2] [2] Заб. Предприятия, които се считат за едно и също предприятие по смисъла на чл.2, пар.2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 са всички предприятия, които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения:

а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;

б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;

в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;

г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в алинея първа, букви а) — г), посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие.

смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, са получили минимални помощи за последните три бюджетни години, които не надхвърлят левовата равностойност на 200 000 евро.				*Действия:* *В случай че кандидатът/партньора/ите и предприятията, с които образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013 вече е/са получил/и максималния размер на допустима минимална помощ, проектното предложение не се допуска до ТФО.* *В случай че кандидатът/партньора/ите и предприятията, с които образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013 е/са получил/и минимална помощ, която заедно с предвидения по проектното предложение бюджет ще надхвърли 200 000 евро за период от три бюджетни години, предложението не се допуска до ТФО и ще бъде отхвърлено.*
20. В случай, че кандидатът е подал повече от едно проектно предложение по настоящата Покана, това първото ли е?	☐	☐	☐	***Източник на информация: ИСУН 2020.*** ***Действия:*** *В случай, че кандидатът е подал повече от едно проектно предложение по настоящата Покана (Забележка: Всеки кандидат има право да подаде само по едно проектно предложение по настоящата Покана.), до оценка ще бъде допуснато само първото по време на подаване проектно предложение, а второто и/или следващите проектни предложения отпадат.*
21. Кандидатът не е партньор в повече от две проектни предложения	☐	☐	☐	***Източник на информация: ИСУН 2020.*** ***Действия:*** *В случай, че кандидатът е партньор в повече от две проектни предложения по настоящата Покана (Забележка: Всеки кандидат има право да участва като партньор в две проектни предложения по настоящата Покана.), до оценка ще бъдат допуснати първите две по време на подаване проектни предложения, а третото и/или*

				следващите проектни предложения отпадат
22. В проектното предложение е заложена цел/и на проекта, в съответствие с целта на процедурата, посочена в Поканата	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Действия: В случай че формулираната цел/и на проектното предложение не е в съответствие с целта на процедурата, посочени в поканата, проектното предложение не се допуска до ТФО и ще бъде отхвърлено..
23. Индикаторите, които ще бъдат изпълнени чрез проектното предложение, отговарят на тези, посочени в поканата.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ и Раздел 8 „Индикатори“ Действия: Проверка дали индикаторите, заложени в проектното предложение отговарят на изискванията , посочени в Поканата. В случай че индикаторите в проектното предложение не отговарят на описаните в настоящата покана, проектното предложение не се допуска до ТФО и ще бъде отхвърлено..
24. Описанието на дейностите в проектното предложение са допустими, отговарят на изискванията на поканата и водят до постигане на целите и очакваните резултати	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН, Формуляр за кандидатстване (ФК), Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ Действия: Проверка дали предвидените в Проектното предложение дейности са допустими, съгласно описаните допустими дейности в Поканата. Описанието на дейностите във ФК трябва да е в изпълнение на минимално изискуемите или повече от допустимите дейности по Поканата. Проектното предложение предвижда изпълнение на минимално изискуемите дейности и те водят до постигане на индикаторите по Поканата. В

				случай че дейностите в проектното предложение не отговаря на минмално изискуемите в настоящата покана, проектното предложение не се допуска до ТФО.
25. Спазени са максималните и минималните стойности за заявената безвъзмездна финансова помощ.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 5 „Бюджет“ Действия: В случай че проектното предложение не отговаря на изискването за максимален и минимален размер на безвъзмездната финансова помощ, проектното предложение не се допуска до ТФО и ще бъде отхвърлено..
26. Спазени са максималните допустими бюджетни ограничения за разходи за управление (Дейност 1); непредвидени разходи и за непреки разходи.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 5 „Бюджет“ Действия: В случай, че проектното предложение не отговаря на изискването за максимален допустим размер на бюджетните ограничения за разходи, проектното предложение не се допуска до ТФО и ще бъде отхвърлено..
27. Продължителността за изпълнението на проекта е в съответствие с изискванията на точка 13 от Поканата за кандидатстване.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 1 „Основни данни“, Раздел 7 „План за изпълнение/ дейности по проекта“ Действия: В случай, че продължителността на проекта, заложена в Раздел 7 „План за изпълнение/ дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване е по-малко от минимално изискуемия от 12 месеца или надвишава максимално допустимата, от 24 месеца, посочена в Поканата, проектното предложение не се допуска до ТФО. В случай на констатирано несъответствие между информацията за

				продължителността на проекта, посочена в Раздел 1 „Основни данни“ и Раздел 7 „План за изпълнение/ дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване, за вярна ще се взима информацията, посочена в Раздел 7 и съответно посочената продължителност в Раздел 1 ще бъде служебно коригирана съгласно посочената в Раздел 7 на ФК.
28. Проектното предложение е насочено към поне една допустима заинтересована страна, съгласно Поканата.	☐	☐	☐	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ и“ Раздел 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Целеви групи“ Действия: В случай че проектното предложение не е насочено към поне една допустима целева група, съгласно Поканата, проектното предложение не се допуска до ТФО.

2. Техническа и финансова оценка

Техническата и финансова оценка на проектното предложение (ТФО) е процес на оценка по същество на проектните предложения, която се извършва в съответствие с критериите за оценка, описани в Поканата за кандидатстване по съответната процедура.

Критериите за оценка не подлежат на изменение по време на провеждането на процедурата.

Всяко проектно предложение, което отговаря на критериите за административно съответствие и допустимост, се оценява от двама безпристрастни експерти, назначени от Програмния оператор, поне един от които е независим от Програмния оператор и комитета за подбор на проекти. Експертите оценяват поотделно проекта в съответствие с критериите за оценка, публикувани с поканата за кандидатстване. За целите на класирането на проектите се използва средната оценка, дадена от експертите. Ако разликата между оценките, дадени от двамата експерти, е повече от 20% от по-високата оценка, трябва да бъде определен трети експерт, който е безпристрастен и независим от Програмния оператор и комисията за подбор на

проектни предложения, да направи независима оценка. В такива случаи за класиране на проектите се използва средната оценка на двата най-близки резултати.

Етапът приключва с протокол, съдържащ списък с оценените проекти.

„Техническа и финансова оценка" (ТФО) е оценка по същество на проектните предложения, въз основа на следните критерии:

1. Партньори – 21 точки
2. Съответствие и обосновка – 18 точки
3. Организация на изпълнението/Дейности – 45 точки
4. Устойчивост – 6 точки
5. Финансова оценка – 10 точки

Всеки критерий включва няколко под-критерия. Оценката на проектното предложение по даден критерий се получава като сума от получения брой точки по съответните под-критерии. Максималният брой точки, който може да получи едно проектно предложение е 100. За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап ТФО трябва да е равна или по-голяма от 50 точки.

Ако общият брой получени точки за критерий „Съответствие и обосновка" е по-малък от 8 т., оценителната комисия предлага проектното предложение за отхвърляне.

Ако общият брой получени точки за критерий „Организация на изпълнението/Дейности" е по-малък от 30 т., оценителната комисия предлага проектното предложение за отхвърляне.

Ако общият брой получени точки по критерий„Финансова оценка" е 5 т., оценителната комисия предлага проектното предложение за отхвърляне.

В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, те ще бъдат подреждани в низходящ ред по следните критерии и в указаната последователност:

- По-високи целеви стойности на индикаторите;
- По-голям брой партньори;
- Наличие/ Брой Партньори от страните донори.

	Критерий	Точки	Източник на информация
I	**Партньори**	**21**	
1.	**Партньори по проекта са повече от две общини в България.**	3	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 2 " Данни за кандидата", Раздел 3 „Данни за партньори".
	Партньори по проекта са две общини в България.	1	

	В проекта участват по-малко от две общини в България.	0	
2.	**В проекта ще бъдат приложени добри практики от страните донори чрез включването на Партньор/и от Страните донори.**	3	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване
	В проекта няма да бъдат приложени добри практики от страните донори чрез включването на партньори от Страните донори.	0	
3.	**Опит на кандидата и партньорите с проекти с публично финансиране в областта на опазване на околната среда и/или изменение на климата..**		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 11 ”Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение”
	Кандидатът и партньора/ите (ако има такива), заедно или поотделно имат реализирани 2 или повече проекта в областта на опазване на околната среда и/или изменение на климата.	3	
	Кандидатът и партньора/ите (ако има такива), заедно или поотделно имат реализиран поне 1 проект в областта на опазване на околната среда и/или изменение на климата..	1	
	Кандидатът и партньора/ите (ако има такива) нямат реализирани проекти в областта на опазване на околната среда и/или изменение на климата.	0	
4.	**Имат ли кандидатът и/или партньорът/ите (ако има такива) достатъчен капацитет за управление на проекта?** Взема се предвид наличието на следните компоненти:		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване. Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“

	- оборудване, технически средства, офис; - кандидатът и/или партньорът/ите разполагат с екип за управление с необходимия професионален опит за управлението на проекта.		
	И двата горепосочени компоненти са налице	3	
	Изпълнен е един от горепосочените компоненти.	1	
5.	**Кандидатът разполага с необходимия човешки ресурс за изпълнение на дейностите по проекта**		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване; Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“
	Проектът ще се изпълни изцяло със собствени човешки ресурси	3	
	Проектът ще се изпълни със собствени и външни за кандидата и партньорите човешки ресурси	2	
	Проектът ще се изпълни с външни за кандидата и партньорите човешки ресурси	1	
6.	**Финансова обезпеченост на изпълнението.**		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 11 ”Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение” и Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“
	Кандидатът е описал, че разполага с необходимия финансов ресурс за изпълнение на проектните дейности.	3	

	Кандидатът не е описал, че разполага с необходимия финансов ресурс за изпълнение на проектните дейности.	0	
7.	**Организационна структура за изпълнение на проекта.**		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 11 ”Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение” и Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“
	Кандидатът е представил организационна структура за изпълнение на проекта и детайлно е разписал функциите на екипа за изпълнение на проекта.	3	
	В проектното предложение кандидатът е представил организационна структура за изпълнение на проекта.	1	
	В проектното предложение кандидатът е разписал неясно функциите на екипа за изпълнение на проекта.	0	
II	**Съответствие и обосновка**	**18**	
1	Принос към целите на Програмата: “Подобрен статус на околната среда в екосистемите и намален ефект от замърсяването и други дейности на човека.” и към нейния резултат “Повишена способност на местните общности да намаляват емисиите и да се адаптират към променящия се климат”.		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 1 „Основни данни“ и Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“
	Съществува ясна* връзка между общата цел на проекта и желаната обща цел на Програмата и Проектът ще допринасе за по конкретен и последователен начин за постигането им.	2	

	Проектът покрива частично изискванията на критерия/подкритерия. Някои аспекти на критерия/подкритерия са недостатъчно обосновани.	0	
2	**Съответствие на проектното предложение с европейски стратегически документи**[3]		Източник на информация: ИСУН, Формуляр за кандидатстване, Раздел 11 ”Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение”
	Проектната идея е релевантна на стратегическите документи, като това е ясно* описано и аргументирано.	3	
	Проектната идея е релевантна на стратегическите документи, но не е ясно* описано и аргументирано.	1	
	Проектната идея не е релевантна на стратегическите документи.	0	
3.	**Връзка на проектните дейности с мерките и дейностите, предвидени в** План за действие за адаптация към изменението на климата		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ и Раздел 11 ”Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение”
	Повече от една от планираните дейности допринасят за изпълнение на мярка/мерки от План за действие за адаптация към изменението на климата	3	

[3] Например законодателният пакет на ЕС за климата и енергетиката на ЕС, включително Директива 2009/29 / ЕО.

	Поне една от планираните дейности допринася за изпълнение на мярка/мерки от План за действие за адаптация към изменението на климата	1	
	Планираните дейности не допринасят за изпълнение на мярка/мерки от План за действие за адаптация към изменението на климата	0	
4.	**Съответствие на проектното предложение със стратегически документи на общините партньори.**		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 11 ”Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение”
	Проектната идея е релевантна на стратегическите документи, като това е ясно описано и аргументирано.	2	
	Проектната идея е релевантна на стратегическите документи, но не е ясно описано и аргументирано.	1	
	Проектната идея не е релевантна на стратегическите документи.	0	
5.	**Принос за постигане на програмните индикатори**(виж таблицата на стр. 10 към точка 8 от поканата)		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ и Раздел 8 ”Индикатори
	Принос към постигане на програмните цели на следните индикатори • „Брой общински служители, чиито доклади за самооценка отчитат увеличена компетентност за планиране на мерки за смекчаване и адаптиране към климатичните промени.“; • „Дял на населението, живеещо в		

	общини с повишен капацитет за планиране и изпълнение на мерки, водещи до редуциране на емисиите на парникови газове и по-добре подготвени за екстремни климатични събития“; • Брой на служителите, преминали през обучение • „Брой общини, които са въвели мерки за смекчаване или адаптиране към климатичните промени.“		
	Кандидатът предвижда изпълнението на проекта да се отрази на изпълнението на целите на всички индикатори. Системата за събиране на данни относно постигането на целите е ясна.	4	
	Кандидатът предвижда изпълнението на проекта да се отрази на изпълнението на целите на всички индикатори, но Системата за събиране на данни относно постигането на целите е **неясна.**	3	
	Кандидатът предвижда изпълнението на проекта да се отрази на изпълнението на целите на три от горепосочените индикатори. Системата за събиране на данни относно постигането на целите е ясна.	2	
	Кандидатът предвижда изпълнението на проекта да се отрази на изпълнението на целите на три от горепосочените индикатори, но Системата за събиране на данни относно постигането на целите е **неясна.**	1	
7.	Идентифицираните от кандидата заинтересовани страни по проекта са ясно* разписани и количествено измерими	4	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ и Раздел 11 ”Допълнителна
	Идентифицираните от кандидата	1	

	заинтересовани страни по проекта са ясно разписани, но не са количествено измерими		информация необходима за оценка на проектното предложение".
	Идентифицираните от кандидата заинтересовани страни по проекта не са ясно разписани и не са количествено измерими	0	
IV.	**Организация на изпълнението /Дейности**	**45**	
1.	**Дейности и начин на изпълнение**		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта"
	В описанието на предвидените в проектното предложение дейности може да се проследи връзката между цел, дейност, очакван резултат и индикатор/и.	4	
	В описанието на предвидените в проектното предложение дейности не може да се проследи връзката между цел, дейност, очакван резултат и въздействие.	0	
2.	**Обхват на дейностите**		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта"
	Кандидатът е предвидел дейности за изграждане на капацитет за разработване и прилагане на мерки за намаляване на емисиите и за адаптация към климатичните промени на най-малко 20 професионалисти	6	

	Кандидатът е предвидел дейности за изграждане на капацитет за разработване и прилагане на мерки за намаляване на емисиите и за адаптация към климатичните промени на по-малко от 20 професионалисти	3	
3.	Дейностите по проекта предвиждат прилагане на по три марки за смекчаване и адаптация към климатичните промени	8	
	Дейностите по проекта предвиждат прилагане на по две марки за смекчаване и адаптация към климатичните промени	5	
	Дейностите по проекта предвиждат прилагане на по една мярка за смекчаване и адаптация към климатичните промени	1	
4.	Включените в проектното предложение дейности освен минимално изискуемите, съгласно поканата за кандидатстване, включва и допълнителни дейности, които надграждат и придават добавена стойност към очакваните проектни резултати.	6	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“
	Проектното предложение съдържа всички минимално изискуеми дейности, съгласно поканата.	4	
5.	Включените в проектното предложение дейности и мерки са с иновативен или демонстрационен характер	3	

	Проектното предложение не включва дейности и мерки са с иновативен или демонстрационен характер	0	
6.	Дейностите в ПП съответстват на принципа ефективност, ефикасност икономичност като за всеки партньор са заложени минимум 15 % от същинските дейности по проекта.	4	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване,
	Горните изисквания не са спазени.	0	
7.	**Времева рамка на изпълнение на проектните дейности.**		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“
	Определената времева рамка за изпълнение на проектните дейности е реалистична, с ясна последователности и продължителност на проектните дейности.	4	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“
	Определената времева рамка за изпълнение на проектните дейности не е добре представена, но заложените проектни дейности могат да бъдат изпълнени.	2	
	Определената времева рамка за изпълнение на проектните дейности носи риск за пълното изпълнение на дейностите по проекта .	0	
	Комуникационен план		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“
8.	Предвидените в Комуникационния план по проекта комуникационни дейности са в съответствие със заложените цели на проекта и	4	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 12 „Прикачени електронно

	осигуряват широка публичност и разпространение на резултатите сред заинтересованите страни, като са съобразени минимално изискуемите комуникационни дейности, съгласно Анекс 3 от Регламента. Всички рекламни материали използват рециклируеми материали.		подписани документи“ Комуникационен план
	Предвидените в Комуникационния план по проекта комуникационни дейности не осигуряват широка публичност и разпространение на резултатите сред заинтересованите страни. Всички рекламни материали използват рециклируеми материали.	2	
9	Кандидатът е представил описание на потенциални рискове (напр. закъснения, бюджет, конфликти и др.) и е представил мерки за управление на риска	4	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване.
	Кандидатът е представил описание на потенциални рискове (напр. закъснения, бюджет, конфликти и др.), но не е представил мерки за управление на рисковете.	2	
	Кандидатът не е представил описание на потенциални рискове (напр. закъснения, бюджет, конфликти и др.)	0	
10.	Предоставеният „План за управление на качеството и оценка на риска“ съдържа мерки за управление на качеството, като например спазване на законовите разпоредби при изпълнение на дейностите и докладване на информацията и резултатите и други, релевантни към Поканата за кандидатстване.	2	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване,
	Предоставеният „План за управление на качеството и оценка на риска“ не съдържа мерки за управление на качеството, като например спазване на	0	

	законовите разпоредби при изпълнение на дейностите и докладване на информацията и резултатите и други, релевантни към Поканата за кандидатстване.		
V	**Устойчивост**	**6**	
1.	Кандидатът е описал как ще осигури финансова и институционална устойчивост на резултатите по проекта след неговото формално приключване и е описал ясно* мерките за това.	2	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 11 ”Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“
	Кандидатът е описал как ще осигури финансова или институционална устойчивост на резултатите по проекта след неговото формално приключване, но липсва описание на мерките за осигуряването им.	1	
	Кандидатът не е описал как ще осигури финансова и институционална устойчивост на резултатите по проекта след неговото формално приключване	0	
2.	**Потенциал за последващо развитие**		Източник на информация: ИСУН, Формуляр за кандидатстване, Раздел 11 ”Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение”
	Проектното предложение създава резултат/и, който/които ще бъде/ат мултиплициран/и, както и са описани механизмите, които ще осигурят мултиплициране на опита и резултатите по проекта.	2	
	Проектното предложение не създава резултат/и, който/които да бъде/ат мултиплициран/и, и/или не са описани механизмите, които ще осигурят мултиплициране на опита и резултатите по проекта.	0	

3.	**Връзка с други проекти/инициативи за повишаване на рециклирането и разделното събиране на отпадъци**		Източник на информация: ИСУН, Формуляр за кандидатстване, Раздел 11 ”Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение”
	Кандидатът е описал как изпълнението на проекта се допълва и/или надгражда други проекти/инициативи/мерки за смекчаване на въздействието и/или адаптация към изменението на климата, реализирани на територията, на която ще се изпълнява проекта.	2	Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване, Раздел 11 ”Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“
	Кандидатът не е описал как изпълнението на проекта се допълва и/или надгражда други проекти/инициативи/мерки за смекчаване на въздействието и/или адаптация към изменението на климата , реализирани на територията, на която ще се изпълнява проекта.	0	
VI	**Финансова оценка**	**10**	
1.	Финансова оценка (В случай че проектното предложение отговаря на няколко от долупосочените критерии точките за всеки един от тях се сумират)		Източник на информация: ИСУН 2020, Формуляр за кандидатстване. Финансова обосновка, в свободен текст.
	Бюджетът е детайлно разписан с необходимите аргументи и обосновка.	2	
	Заложените в представения бюджет разходи отговарят на всички изброени критерии: • заложени за разходване в периода на допустимост;	3	

	• свързани с целите на проекта; • пропорционални; • необходими за изпълнението на проекта; • насочени са само към постигане на целите на проекта по начин, съответстващ на принципите на икономичност, ефективност, ефикасност; отговарят на изискванията за приложимите данъчни и социални законови норми		
	Налице е съответствие и логическа връзка между дейности и разходи като всички разходи съответстват изцяло на дейностите, предвидени за изпълнението им.	1	
	Предвидените разходи водят до своевременното, количествено и качествено осъществяване на планираните дейности и постигане на очакваните резултати по проекта.	1	
	Заложените стойности са планирани в съответствие с разходите, предвидени по дейности.	1	
	Всички заложени разходи са в съответствие с глава 8.3 от Регламента.	1	
	Предвидени са разходи за информация и публичност съгласно Регламента и Насоките за информация и публичност.	1	

**„Ясно“ е описанието на дейностите, когато:*

- те са недвусмислено формулирани – не се налага тълкуването им, при описанието им не са допуснати противоречия или фактологически грешки;

- са описани по начин, който позволява същите да бъдат индивидуализирани сред останалите предвидени дейности;

- тяхното описание съдържа изведен краен резултат от изпълнението им.

Дейностите не са описани ясно, ако не би могъл да бъде постигнат посоченият в описанието им краен резултат.

Експертите може да предложат на Оценителната комисия да извърши корекции на бюджета на проектно предложение, в случай че при оценката се установи:

1. наличие на недопустими дейности и/или разходи;
2. несъответствие между предвидените дейности и видовете заложени разходи;
3. дублиране на разходи;

В случай, че проектното предложение е класирано за финансиране и предложените корекции са приети от Оценителната комисия, на етап сключване на договор кандидатът ще бъде уведомен за извършените корекции. Кандидатът може да откаже сключване на договора или да приеме корекциите.

При отказ от сключване на договор се преминава към следващия класиран кандидат.

Корекции на бюджет ще се правят само на кандидатите, чиито проектни предложения са получили оценка 50 или повече точки.

3. Комисия за подбор на проектни предложения

Програмният оператор създава комисия за подбор на проектни предложения. Комисията за подбор се състои от председател и секретар - представители на програмния оператор - без право на глас и най-малко трима членове с право на глас, включително представители на програмния оператор. Най-малко един от членовете с право на глас е външен за програмния оператор и неговите партньори. Представители на ОФМ, Националното координационно звено и ДПП ще бъдат поканени да участват в заседанията на комисията за подбор като наблюдатели.

Програмният оператор предоставя на комисията по подбор списък на класираните проекти. Комисията за подбор преглежда списъкът с проектите. Решението на комисията за подбор се взема с консенсус от всички членове с право на глас. Комисията за подбор може да променя класацията на проектите в обосновани случаи, в съответствие с обективни и общоприети критерии, свързани с целите на програмата. Обосновката за измененията се описва подробно в протокола от заседанието на комисията за подбор. Протоколът се подписва от всички членове на комисията за подбор. Председателят на комисията за подбор представя на програмния оператор доклад, включващ списъка на препоръчаните проекти за финансиране, заедно с

резервен списък ,списък на отхвърлените проектни предложения с посочени причини за тяхното отхвърляне и списък с оттеглени проекти.

Ръководителят на програмния оператор проверява дали процесът на подбор е проведен в съответствие с регламента и че препоръките на комисията за подбор отговарят на правилата и целите на програмата. След тази проверка програмният оператор, въз основа на решението на комисията за подбор, взема решение за проектите, които ще бъдат подкрепяни. Програмният оператор може да върне доклада на комисията за подбор, в който се иска повторение на процедурата за подбор в случай на нарушение на процедурата, която може да бъде отстранена или да не бъде одобрена, когато е налице сериозно нарушение на процедурата. Ръководителят на програмният оператор може да модифицира решението на комисията за подбор в обосновани случаи, като оповестява в решението си мотивите за модификацията.

Ръководителя на ПО уведомява кандидатите за резултатите от процеса на подбор в разумен срок и огласява резултатите. В случай, че промяната в класирането на проектите от страна на комисията за оценка и подбор доведе до отхвърляне на проекта или ако ръководителя на програмният оператор промени решението на комисията за подбор, програмният оператор информира засегнатите кандидати, като им предоставя обосновка за изменението.

27. Възражение и обжалване

Кандидат, чието проектно предложение е включено в списъка на отхвърлените проекти за съответния етап (АСД или ТФО), може да отправи писмено възражение до ръководителя на ПО в едноседмичен срок от съобщаването. Ръководителят на ПО има едноседмичен срок да се произнесе по основателността на възраженията.

Възраженията могат да се подават чрез ИСУН 2020 до ръководителя на ПО в едноседмичен срок от съобщаването. С подаване на възражението не могат да се представят нови документи, които не са били част от първоначално представеното проектно предложение. Ръководителят на ПО се произнася по основателността на възражението в едноседмичен срок от неговото получаване. Ако възражението на кандидата е основателно, ръководителят на ПО може да върне проектното предложение за разглеждане на етап, на който е отхвърлено. Ако възражението бъде отхвърлено, кандидатът може да обжалва решението на ПО пред компетентния български съд. Съобщението се счита за получено от Кандидата с изпращането му в ИСУН 2020.

28. Процедура за сключване на Договор

За всеки одобрен проект се сключва договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (ДБФП) между ПО и бенефициента.

ДБФП урежда сроковете и условията за предоставяне на безвъзмездната помощ, както и ролите и отговорностите на страните по него. Той гарантира, че при изпълнението на проекта бенефициентът ще съблюдава изискванията на документите, формиращи правната рамка на ФМ на ЕИП 2014-2021.

ДБФП изрично реферира към Програмното споразумение, Анекс I и II към него и Регламента и като минимум съдържа клаузи за:

- докладване, което ще позволи на ПО да изпълнява своите задължения за докладване към КФМ и НКЗ;
- максимален размер на безвъзмездната помощ в евро и максимален процент на безвъзмездната помощ от допустимите разходи по проекта;
- приложим режим на държавните / минимални помощи и размер на предоставената помощ (ако е приложимо по конкретната процедура);
- допустимост на разходите;
- максимален размер на непреките разходи;
- начална и крайна дата на допустимост на разходите;
- изменение на проекта;
- осигуряване при поискване на незабавен и безпрепятствен достъп за целите на мониторинга, одити и проверки до 5 години след края на проекта;
- спазване на задълженията за публичност;
- правото на ПО да прекратява плащания и да иска от бенефициента възстановяване на платени суми, в случай на взимане на такова решение от КФМ, ПО или НКЗ;
- разрешаване на спорове и юрисдикция;
- подробен бюджет с разпределение на разходите по пера и единични цени
- метод на плащанията;
- график на плащанията;
- референция към партньорско споразумение или декларация за намерение за партньорство;
- право на интелектуална собственост за проекти, включващи научноизследователска работа.

Неразделна част от ДБФП са следните приложения:

- Одобреното проектно предложение и приложени към него бюджет на проекта, план за изпълнение и план за външно възлагане, и план за намаляване на риска
- Подписано партньорско споразумение
- Декларации

29. Списък на документите, които се подават преди сключване на Договор

1. Декларация за нередности (от Кандидат и Партньор/и) – приложение Д.4;
2. Споразумение за партньорство - по образец приложение Д.13. (само при наличие на партньор по проекта);
3. Декларация за достъп на ръководителя на бенефициента до ИСУН 2020 – по образец приложение Д.3 (от Документи за информация);
4. Декларация за определяне на уменията и компетенциите на екипа за изпълнение на дейностите по проекта – по образец приложение Д.11 .
5. Допълнителни подкрепящи документи към момента на подписване на договора (ако е необходимо по искане на ПО).
6. Декларация за минимални и държавни помощи за Кандидата и Партньора – по образец приложение Д.2.

В случай на настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап подаване на проектно предложение от Кандидата, кандидатът/ партньорът е необходимо да представи/ят отново декларациите, изискани на етап кандидатстване.

30. Фонд за двустранни отношения

Целта на ФДО е да предоставя финансова подкрепа за изпълнението на дейности и инициативи в партньорство между допустими бенефициенти от България и страните – донори, в съответствие с чл. 4.1 от Регламентите.

Допустимостта на разходите, които ще бъдат покрити от фонда за двустранни отношения, е уредена в член 8.8 от Регламента. Съгласно чл. 8.8 от Регламента допустими дейности за финансиране по Фонд за двустранни взаимоотношения са:

- Дейности, насочени към засилване двустранните взаимоотношения между страните донори и страната бенефициент;

- Търсенето на партньори за реализирането на донорски партньорски проекти преди или по време на подготовката на проектното предложение, развиването на такива партньорства и разработването на проектно предложение;
- Изграждане на мрежа, обмяна на опит и знания, технология, ноу-хау и добри практики между организации в страните бенефициенти, страните донори и международни организации;
- Дейности, насочени към засилване на двустранното сътрудничество, обмяна на опит и добри практики между програмния оператор и подобни организации от страните бенефициенти и страните донори както и международни организации като поне един от участниците трябва да бъде от страните донори;
- В определени случаи ПО може да одобри използването на „обща сума“ при разходите за командировки (пътни, дневни и квартирни, за разходи, извършени от чуждестранни партньори), спазвайки принципа на пропорционалност. За разходи, извършени от бенефициента и/или партньори, регистрирани на територията на страната се прилага националното законодателство;
- Допустими разходи по фонда за двустранни отношения са за път, нощувки, храна, дневни, наем на зали, превод и други разходи, необходими за обезпечаване изпълнението на партньорските дейности.

Схема за подкрепа на пътувания по програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ по фонда за двустранни отношения “ е отворена за целия период на изпълнение на програмата или до изчерпване на определения бюджет по фонда за двустранни отношения. Повече информация за участие в поканата за двустранни инициативи може да бъде намерена на https://www.eeagrants.bg/programi/okolna-sreda

31. Допълнителна информация

Нормативни документи на Програмата и ФМ на ЕИП: https://www.eeagrants.bg/dokumenti/normativni-dokumenti

Уебсайт на финансовия механизъм на ЕИП: http://www.eeagrants.org/

Министерство на околната среда и водите: www.moew.government.bg

Уебсайт за фондовете на ЕС, включително информация относно ЕИП: www.eufunds.bg

Уебсайт на програмата: https://www.eeagrants.bg/programi/okolna-sreda/novini

Уебсайт на Агенция по околна среда на Норвегия - www.environmentagency.no

32. Правна уредба

Програмата се изпълнява при спазване на следните норми и правила:

- Споразумение между Европейския съюз и Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия относно ФМ на ЕИП 2014-2021;
- Протокол 38В относно финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021 към Споразумението между Европейския съюз, Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия за финансов механизъм на ЕИП 2014-2021;
- Регламентът за изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2014–2021;
- Меморандумът за разбирателство относно изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2014–2021;
- Закон за ратифициране на Меморандума за разбирателство относно изпълнението на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г. между Република България и Република Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия;
- Програмно споразумение по програма ООСКП, подписано между КФН и НКЗ, https://www.eeagrants.bg/assets/resourcedocuments/1572/ENVIRONMENT%20PA.pdf ;
- Споразумение относно изпълнението на Фонда за двустранни отношения и Насоките на ОФМ относно двустранните отношения;
- Всички правила и насоки, приети от Донорите в съответствие с Регламента, в т.ч. за публичност, двустранни отношения, за подбор на проекти и т.н., публикувани на страницата на Финансовия механизъм на ЕИП, www.eeagrants.org, в раздел Ръководства, мандати и стратегия;
- Допълнителната информация, представена от ПО и одобрена от КФМ/НМВнР като част от процеса по одобрение на Програмното споразумение;
- Системи за управление и контрол на изпълнението на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм (2014 – 2021) за България;
- Насоките за определяне на финансови корекции, които да бъдат извършвани от Европейската комисия, спрямо разходите, финансирани от ЕС съгласно принципа на споделено управление, за несъответствие с правилата на обществени поръчки, одобрени с Решение С (2019) 3452 от 14.05.2019;
- Законодателен пакет "Климат и енергетика" на ЕС, включващ Директива 2009/29/ЕО, изменяща Директива 2003/87/ЕО за подобряване схемата на Общността за търговия с квоти на емисии на парникови газова; Решение 406/2009/ЕО относно индивидуалните ангажименти на страните членки за намаляване на емисиите на парникови газове с цел изпълнение на ангажиментите за намаляване на парникови газове в Общността до 2020 година; Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници; Директива 2009/31/ЕО на ЕП и Съвета относно

улавянето и съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации; Директива 2009/30/ЕО за изменение на Директивата за качество на горивата и за въвеждане на меанизъм за наблюдение и намаляване на емисиите газове на горивата; Регламент (ЕО)433/2009 за определяне на стандартите за емисиите от нови леки пътнически автомобили;

- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за ограничаване изменението на климата;
- Национална стратегия за адаптация към изменение на климата.;
- Националното законодателство на Република България в Областта на обществените поръчки, договорните отношения, собствеността, уреждане на гражданскоправните спорове, счетоводството, включително, но не само:
- Закон за администрацията (ЗА);
- Закон за данък върху добавената стойност и Правилник за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност;
- Закон за държавните помощи и Правилник за прилагане на Закона за държавните помощи;
- Закон за държавния служител;
- Закон за обществените поръчки и Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки;
- Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество;
- Закон за публичните финанси;
- Закон за счетоводството;
- Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор;
- Закон за вътрешния одит в публичния сектор;
- Националните счетоводни стандарти, приложими за бюджетните организации;
- Сметкоплан на бюджетните организации;
- Указания на Дирекция „Национален фонд“ в МФ относно организацията на счетоводния процес на програмните оператори и стандартни счетоводни записвания за счетоводните събития, произтичащи от финансовото управление на програмите, финансирани от ФМ на ЕИП и НФМ 2014-2021;
- Постановление № 118 от 20 май 2014 г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Финансовия механизъм на ЕИП, Норвежкия финансов механизъм, фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и фонд „Вътрешна сигурност“ (загл. Изм. и

доп. - ДВ, бр. 50 от 2015 г., в сила от 03.07.2015 Г., Изм. - ДВ, БР. 52 ОТ 2016 г., в сила от 08.07.2016 г.)

- Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на информационната система за управление и наблюдение на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН 2020) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН 2020;